

OK
B. G. W. S.

MINNESOTA
HISTORICAL
SOCIETY

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pankadienį
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Viniūkas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
„TĖVYNĖ“
307 W 30-th Street, New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Viniūkas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
„TĖVYNĖ“
307 W 30-th Street, New York, N. Y.

No. 1 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Sausis (January) 7, 1938. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 3, 1879. Vol. XXIX

Roosevelto Kalba Kongrese

WASHINGTON, D. C. — Sausio 3 d. prasidėjo 75 kongreso trečiasis posėdis, kuris žada išspręsti daugelį svarbių krašto reikalų. Atidarant posėdį, prez. Rooseveltas pasakė kalbą, kuria nušviečia rimtus gyvenimo reikalus kaip šiame krašte, taip ir užsieny. Visų pirma p. Rooseveltas prasergėjo turtinguosius, kad neatsargiai naudojama kapitalistinė galia turi būti baigta, o jei ne, tai kapitalistinė sistema pati save sunaikins per savo neatsargumą. Tuo pačiu jis pareiškė pagėdavimą, kad kapitalas ir darbas turi kooperuoti su valdžia naudai visos tautos. Esą, abi grupės turi suprasti, kad galia ir atsakomybė turi eiti ranka rankon. Kadangi yra reikalingas tautinis vieningumas užbaigimui praeities klaidų, kad prideramai sutikus šių dienų reikalavimus — mes turime dirbti. „Aš nesulau žmones apieisti. Aš esu tikras, kad Jungtinių Valstijų kongresas žmonių neapleis.“

Savo kalboje p. Rooseveltas prisiminė, kad fiskalis biudžetas bus galima sudaryti su mažesniu deficitu. Ragino dėti pastangas, kad šio krašto žmonių metinis ūdarbis siektų nemažiau \$90,000,000,000 ir kad valdžios išlaidos nesiektų virš \$7,000,000,000 metuose. Neigė žalingą praktiką, kuri naudojama bizny, industrijoje ir finansuose, tuo pat paprašydamas, kad žmonės nebutų klaidinami, buk jis puola biznį, industriją ir finansinius reikalus bendrai.

Savo kalboje p. Rooseveltas prašė kongreso, kad jis tuojuo imtųsi svarstyti tuos svarbius reikalus, kurių nebaigė specialiam posėdy, kurių bene vyriausi, tai darbo valandų ir algų suregulavimas, ukiminkams pagelba ir kt.

Kas nėra tikrai reikalingas, p. Rooseveltas siūlė taikungumo nusistatymą tose pasaulio dalyse, kur aktualiai civilizacijai išnykimas gresia. Tuo pačiu jis pareiškė, kad šis kraštas turi būti stipriai apsiginklavęs. „Pasaulinė taika, kas liečia tarptautines sutartis, saugiausia ten, kur valdžia demokratybės šalininkų rankose, arba kitais žodžiais sakant — taika yra pavojuje tose tautose, kur demokratybė panaikinta arba dar neišvystyta... Musų žmonės tiki, kad laikui bėgant, pasaulinė demokratija išsilaikys ir ji bus atsteigta tose valstybėse, kur apie ją šiandien jau nežinoma. Pasitikėjime glūdi žmonių taikos ateitis.“

Ponui Rooseveltui kalbant, daugely atvejų kongresmanai ir susirinkusi publika karštai delnais plojo. Jo kalba darė gero įspūdžio ir jau susilaukė palankių pagyrimų iš užsienio. Žinoma, ji ne visiems ir patiko. Ypač nepatenkinti dabartinės administracijos priešai šiame krašte ir diktatoriai bei jų šalininkai užsieny.

Dideli Mušiai Prie Teruel Miesto

HENDAYE, Francija. — Praeitą savaitę buvo paskelbta, kad Ispanijos lojalistai jau buvo įsiveržę į miestą Teruel ir kad sukilėliai jį apiešdinėja. Tuo tarpu mieste pasiliko sukilėlių garnizonas ir žut butiniai kovoję lojalistus. Sukilėliai atsiuntė naujų jėgų ir pasiskelbė miestą iš lojalistų atgal atėmę. Vadinasi, šis svarbus strateginis punktas eina iš rankų į rankas, o jo apylinkėje eina didžiausi tarpe abiejų jėgų susirėmimai, kokių dar nebūvę viename pilietiniame kare.

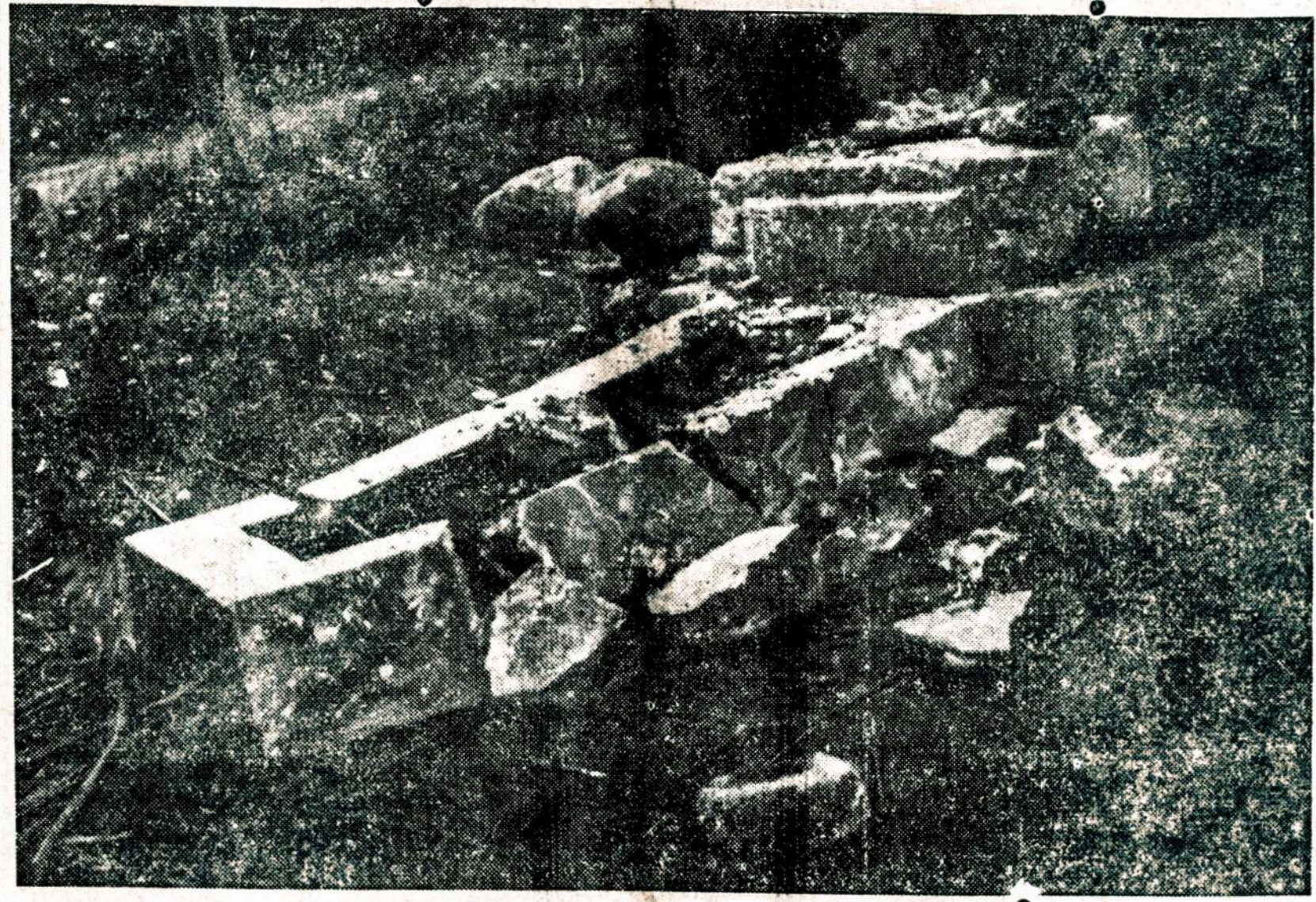
Susirėmimuose dalyvauja abiejų pusių daugybė tankų, lėktuvų, sunkiosios artilerijos ir apie 200,000 kareivių. Abi pusės skelbia „laimėjimus“, bet tikrąsiai šio didžiulio mušio pasekos dar nežinomos. Mušiai gi eina dideliame įkarštį, nes šio susirėmimo laimėjimas daug reikš ir pačiam civilio karo laimėjimui: kas laimės šiam fronte, tas, greičiausiai, bus laimėtoju ir Ispanijos pilietinio karo.

\$576,000,000 Kariško Laivyno Reikalams

WASHINGTON, D. C. — Valdžios išlaidoms paskirstyti atstovų buto komisija pranešė, kad ruošiasi rekomenduoti kongresui karo laivyno reikalams ateinančiais metais paskirti \$576,000,000 arba \$50,000,000 daugiau, negu buvo skirta einamiems metams. Iš šios sumos bus pastatyta keletas didlaivių ir kitų kariškų laivų. Mat, kuomet kitos valstybės stipriai sauszemy ir juroje ginkluojasi, tai ir Jungtinės Valstijos nenori atsilikti.

Paryžiaus Streikas Likviduotas

PARYŽIUS. — Praeitą savaitę Paryžiuje buvo viešųjų įmonių darbininkų streikas, kuriame dalyvumą ėmė 120,000 rankpelių. Streikas likviduotas gruodžio 30 d. Streiko likvidavimui valdžia ir darbininkai padarė nuolaidų arba kompromisą. Darbininkams pridėta algos po 70 frankų mėnesiui.

Štai, kaip okupantai lenkai „valdo“ Lietuvos užbrohtas žemes. Čia matyti vienas iš daugelio Lietuvos kariuomenės karžygių, palaidotų švenčionių kapinėse, kapu. Šitas kapas buvo „kulturingų“ lenkų išniekintas. Tokių „kultūrą“ lenkai neša pavergtiems lietuviams, gudams ir ukrainiečiams.

Naujausios Žinios Iš Lietuvos

KAUNAS, gruod. 17 d. — Vaštybės prezidentas Kalėdų švenčių proga dovanojo bausmes dešimčiai nušautų ukiminkų ir penkiems klaidpėčiams.

KAUNAS. — Nuo ateinančių metų numatoma steigti prie finansų ministerijos pramonės departamentą, kuris prižiūrės Lietuvos pramonės imones.

KAUNAS. — Ateinančioj sesimo sesioj bus patiektas svarstyti naujas statybos įstatymas, kurio numatoma naujais pagrindais reguliuoti ir prižiūrėti statybas, lušnų nugriovimo tvarką ir tt.

MASKVA, gruod. 23 d. — Pasirašyta Lietuvos ir Sovietų Rusijos prekybos sutartis 1938 metams.

NAMAI BUNAMIAMS. — Projektuojama įsteigti Lietuvos butų patalpinti visi paugliai benamiai vaikai. Netrukus prasidės tokių vaikų registracija. Šiuose namuose benamiai vaikai gautų maistą ir atitinkamą išmokslinimą. Manoma, kad tokių vaikų Lietuvoj susirasų arti dviejų tukstančių.

NUTEISTAS BUV. PALANGOS BURMISTRAS.

Gruodžio 17 d. Šiaulių Apygardos teismo sesija Kretingoje svarstė buvusio Palangos burmistro Kraujelį buv. kurioj jis buvo kalbiamas pasisavinęs per 30,000 litų savivaldybės pinigų. Teismas nubaūdė Kraujelį kalėti ketvečius metus suaukiųjų darbų kalėjime. Iki teismo sėdėtas laikas j bausmę įskaityta. Kraujelis po sprendimo buvo nugabentas atgal į kalėjimą. Be to, iš Kraujelio priteista Palangos savivaldybei 28,860 litų civilinio ieškinio.

Panay Nuskandinimo Judžiai

ALAMEDA, CAL. — Gruodžio 28 d. šį miestą pasiekė filmos (judžiai), kurias nutraukė Norman Alley ir Eric Mayell buvę ant Jungt. Valstijų kariško laivo Panay, kuomet jį japonai Kinijoje subombardavo. Šiomis filmomis jie užkordavo tą istorišką įvyki, kuris tik neišsukė karo ta pa Amerikos ir Japonijos.

Filmas visųpirma peržiūrėjo Jungt. Valstijų federalės valdžios agentai, vėliau jį žiūrėjosi vyriausybė ir po to paleistos viešam rodymui visuose šio krašto teatruose. Žmonės, žiūrėdami j tas filmas, įvykiu tiek pasipiktina, kad pasiriję bile kada su japonais kariauti.

KINAI NAIKINA TSINGTAO MIESTĄ.

SHANGHAI. — Kinų karo jėgos, neteko vilties ilgiau gintis prieš besiveržiančius japonus, nusprendė pasitraukti ir tą svarbų japonams uostą ir priemonės centrą visiškai sunaikinti, kad priešas negalėtų bent kuo jamė pasinaudoti. Todėl kinų kariuomenė viską mieste naikina, o civiliai kinai miestą skubiai apiešdinėja. Svetimšalių šiame mieste jau mažai belikę. Kinai taipgi pasiriję sunaikinti ir Canton miestą, jei japonai jį pradės skverbtis.

Automobiliai Užmušė 40,000 Žmonių

NEW YORK, N. Y. — Sulig bendro apskaičiavimo, 1937 metais Jungtinėse Valstijose automobiliai yra užmušę apie 40,000 žmonių, arba apie 4,000 daugiau, negu 1936 metais. Sužiestų per praeitus metus buvo šimtai tukstančių. Spauda, apie tai rašydama, žymi, jog tai begaliniai šiurpus kiekis. Esą, tai tikros skerdynės. O nelaimės didėja kartu su automobilių skaičiaus didėjimu. Bendrai imant, per vienuolika pastarųjų metų visame krašte automobiliai yra užmušę jau apie 334,320 žmonių, arba po apie 30,000 kasmet.

64 Milionai Dolerių Dividendų

DETROIT, MICH. — General Motors korporacija, paskelbusi, kad su sausio 1 d., š. m., iš darbo paleidžia 30,000 darbininkų, pranešė, jog savo šėrininkams už gruodžio mėnesį išmokėsianti \$64,000,000 dividendų. Tai didžiausias mėnesinis dividendas, kokį General Motors ar kita kokia korporacija yra mokėjus. Įdamu dar ir tai, kad tą patį mėnesį šioje korporacijoje dirbantiems darbininkams išmokėta tik \$24,000,000 algų.

Turtuo iai Norj Valdyti Amerika

WASHINGTON, D. C. — Prieš naujus metus pramonininkų santikių reikalais kalbėjo Jungt. Valstijų vidaus reikalų sek. H. L. Ickes. Tarp kita ko, už dabartinį „ekonominį atsluogimą“ jis kaltino Amerikos didžiuosius pramonininkus, kurie norėdami valdyti 130,000,000 Amerikos gyventojų, boikotuoja vyriausybės Naujosios Dabalybos politiką ir griauja prez. Roosevelto ekonominę struktūrą. Tarpe tų griovikų jis numato automobilių fabrikantą Ford, amunicijos išdirbėjus Du Ponts ir kt. turtuolius, kurie visomis galėmis stengiasi suardyti prez. Roosevelto socialę ir ekonominę politiką.

Sulig p. Ickes, 60 Jungt. Valstijų turtuolių norj valdyti šį kraštą ekonominiai ir jei gyventojai su vyriausybe, jiems nusileistų, tai už kelių metų šiame krašte būtų turtuolių diktatura.

LIETUVA — KAIMYNU MAITINTOJA.

Prieš Kalėdų šventes ypač pagausėjo siuntinių siuntimas užsieny gyvenantiems gimainiams. Vien per Kauno centrą linij pašta buvo kasdien pasučiama iki 700 siuntinių, daugiausia maisto produktų ir rušinkams išmokėta tik \$24,000,000 algų.

Nedarbo Cenzo Daviniai

WASHINGTON, D. C. — Kad įsitikinus, kiek šiame krašte yra bedarbių, prez. Rooseveltas paskelbė nacionalinį bedarbių cenzą, paprašydamas, kad visi neturintieji darbo užsiregistruotų tam tikrose blankose, kurios buvo į visus gyvenamus namus išnešiotos. Šis surašinėjimas ėjo nuo lapkričio 16 iki 20 dienai. Cenzo direktoriumi buvo p. Birggers, kuris sausio 1 d. 1938 m., paskelbė, kad užsiregistravusieji bedarbiai jau suskaičiuoti ir kad liuosnoriai minimas blankas išpildė 7,822,912 asmenų, kurie neturi darbo arba kurie tik dalinai šį-tą veikia. Vėliau padaryta taip vadinamas „ypatiskas“ suskaičiavimas, einant iš namų į namus ir atsiklausiant, kas neturi darbo. Šiame suskaičiavime surasta dar 1,950,000 bedarbių. Vadinasi, oficialiai sužinota, kad iki lapkričio 20 d. Jungtinėse Valstijose buvo 9,772,912 asmenų be darbo arba tik dalinai dirbo. Kadangi pastaruoju laiku nemaža darbininkų iš darbų paleista, tai apytikriai spėjama, kad iki sausio 1 d. š. m., šiame krašte bedarbių buvo 10,870,000. Į tą skaičių įeina 1,996,699 moterų ir tie 2,001,877, kuriems valdžia teikia pašelpas, juos prie viešųjų darbų palaikydama.

Sulig valstijų, daugiausia bedarbių yra New Yorko valstijoje, būtent net 969,940, kurių 206,518 valdžia šelpia; po New Yorko seka Pennsylvania su 566,437 aktualiais bedarbiais ir 184,014 valdžios šelpiamais; Illinois, kur randasi 338,055 aktualūs bedarbiai ir 121,688 valdžios šelpiami. Ohio valstijoje yra 304,682 tikrieji bedarbiai ir 105,185 valdžios šelpiami; Massachusetts valstijoje aktualių bedarbių yra 248,484, o valdžios šelpiamų 79,135. New Jersey — 217,176 aktualių ir 70,354 valdžios šelpiamų.

Kitos valstijos, kad ir proporcingai imant, yra kiek laimingesnės, nes jose bedarbių skaičius yra žymiai mažesnis už čia pažymėtus arba yra ir tokių valstijų, kur nedirbančiųjų yra visai mažai. Pavyzdžiui, Nevada valstijojeje aktualių bedarbių yra tik 3,091, o valdžios šelpiamų — 1,757, Delaware — 8,907, valdžios šelpiamų — 2,429, Wyoming — 7,665, valdžios šelpiamų 3,191, Vermont — 10,197, valdžios šelpiamų 4,128 ir tt.

Kaip pasirodo, labiausiai bedarbė kankina didžiuosius industrijos centrus: kur mažiau didelių industrijų pramonė ir žmonės pra gyvenimą užsidirba mažose dirbtuvėse bei ukuose — ten bedarbių skaičius pažymėtina mažesnis.

General Motors Paleidžia 30,000 Darbininkų

DETROIT, MICH. — General Motors automobilių išdirbėjai paskelbė, kad su sausio 1 diena paleidžia iš darbo 30,000 darbininkų. Tiek darbininkų iš darbo bus paleista visame krašte. Iš to skaičiaus vien Michigane valstijoje bus paleista apie 20,000 darbininkų. Nuo spalio mėnesio, 1937 m., iki dabartinio laiko ta pati korporacija jau yra paleidusi apie 30,000 darbininkų. Pridėjus tuos 30,000, kurių bus paleisti su sausio 1 diena, viso paleistų bus 60,000. Korporacijoje dirbti pasiliks dar apie 205,000. Daugiausia darbininkų ši korporacija samdė praeitą pavasarį, būtent 270,000.

Patarimų Biuras

Prie prekybos, pramonės ir amatų rūmų bus įsteigtas tam tikras ekonominis patarimų biuras. Į tą biurą galės kreiptis patarimų visi norintieji verstis prekyba, pramonė ir amatais. Biure bus surinkti įvairūs duomenys, pagal kuriuos galima bus lengvai nustatyti, kokioje vietoje ir koks geriausias verslas tinka.

Didelė Statybos Nelaimė Kaune

Kauno miesto savivaldybė priemiesty šančiuose šiomet pradėjo ir jau beveik baigę statyti didžiulį garažą, kuriame būtų galėję tilpti vienu laiku apie 100 autobusų, remonto dirbtuvės, autobusų plovykla ir kita. Garažas užimė 5,000 kvadratinų metrų (pusę hektaro) plotą. Garažo statyba jau buvo baigiama ir jai buvo išleista apie 800,000 litų. Garažo sienos ir stogas jau buvo baigti statyti. Stogas, atremtas mat sienų ir kolonų, turėjo atstoti ir garažo lubas. Viskas buvo statoma iš geležies ir geležbetono.

Ir štai, gruodžio mėn. 11 dieną, tas milžiniškas pastatas beveik visai sugriuvo. Stogas savo sunkumu, sulaužęs kolonas ir keliose vietose išvertęs sienas, įgriuvo į pastato vidų. Griuvimo laiku vidury ir ant stožo dirbo apie 250 darbininkų. Kadangi griuvimas nebuvo staigus, tai, kolonoms subrastėjus, beveik visi darbininkai suskubo pasišalinti. Tačiau vienas darbininkas buvo griuvusių mirtinai prislėgtas ir septyni darbininkai nesunkiai sužeisti. Stačiai stebėtina buvo visi darbininkai išsigelbėjo.

100 JUN 27 1940

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skirti „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatomis. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugražinimui.

NAUJUS METUS PRADEDANT

Su kiekvienais naujais metais, kiekvienas geros valios ir turintis pasiryžimą žmogus nusitaria save reformuoti, savo blogų papročių atsikratyti, didesniais darbais savo ir visuomenės labui pasižymėti. Gal didžiama tokių pažadų liekti neišpildyti. Bet vis tik yra geru apsiroškimu, kad žmogus žino savo gyvenimo netobulumus, savo darbuose trūkumus ir bando tai atitaisyti.

Jau pereiname „Tėvynės“ num. nurodėme SLA. nariams jų pareigose sulig savo organizacijos trūkumus, būtent nesilankymą į kuopų susirinkimus ir nesistengimą kalbinti geros valios lietuvius dėtis prie Susivienijimo. Žinoma, šito SLA. narių pareigose apsilėidimo negalima primesti visiems nariams. Turime apie 5,000 labai veiklių ir Susivienijimo darbams atsidavusių narių. Tokių narių nestinga visose S. L. A. kuopose. Šių veikliųjų SLA. narių priešakyje stovi visų SLA. kuopų bei apskričių valdybų ir įvairių komisijų nariai.

Bet Susivienijimas turi suvirsti 15,000 narių. Tad ką veikia apie du trečdaliai SLA. narių? Nejaugi jiems nesvarbu kas atsitiks su jų organizacija, kad jie nemato reikalo lankytis į kuopų susirinkimus, domėtis organizacijos reikalais ir darbuotis jos palaikymui ir ugdymui. Jei vienam SLA. narių trečdaliui besirūpinant organizacija ir besidarbuojant jos ugdymui Susivienijimas pasiekia tokius laimėjimus, kokius šiandien turime, tai visiems SLA. nariams taip bedirbant triušė didesnius laimėjimus pasiektumėm.

Šitiem dviem trečdaliai SLA. narių ir primename jų apsilėidimą pareigose sulig savo organizacijos. Šitie du trečdaliai SLA. narių turėtų su šiais naujais metais nusitarti ir pildyti tokį nusitarimą: lankytis į kiekvieną savo kuopos susirinkimą ir prikalbinti nors vieną savo pažįstamą įstoti į Susivienijimą. Tokiu atveju netik šiais metais padvigubintume SLA. narių skaičių, bet ir visas veikimas organizacijoje žymiai pagyvėtų, padidėtų.

Pagaliam visos SLA. kuopos turėtų stengtis šiais metais padidinti, pagyvinti savo veikimą visuose organizacijos darbuose ir tautiniai kultūriniai kryptimi. Pirmiausia šioje vietoje stovi mūsų priangančios kartos auklėjimas lietuviškoje dvasioje ir mokymas lietuvių kalbos ir rašto. Taip pat traukimas jaunimo į Susivienijimą. Po to seka skleidimas nariuose fraternalizmo dvasios, narių švietimas ir kultūrinimas, kad visi SLA. nariai pajęgtų atskirti asmeninius ir partinius reikalus nuo bendrų visiems nariams fraternalės organizacijos reikalų. Pagaliau, visų kuopų ir visų narių pareiga prisidėti prie Susivienijimo kultūrinio darbu, planuojant visuomeninę SLA. Aukštinio. Tiesiogiai, Albumą ir kitą SLA. išleistą literatūrą, renkant prenumeratas SLA. organui „Tėvynei“ ir energingai remiant visus kitus Susivienijimo kultūrinis darbus ir užnanyms.

Taigi, turime prieš save visą eilę svarbių darbų netik SLA., bet ir visos Amerikos lietuvių išėivijos labui. Todėl pradėdant šiuos naujus metus, kviečiame visas SLA. kuopas, visus veikėjus ir narius imtis energingiau veikimo visomis augščiaiu suminėtomis kryptimis. Tai svarbios ir drivalingos kiekvieno sąmoningo lietuvių pareigos. Visi stengkimės šiais metais tas pareigas kuopilniausiai atlikti.

PADIDINTA „TĖVYNĖ“

Su šiuo „Tėvynės“ num. pradėdame leisti vėl padidintą SLA. organą iki 8 puslapių. Padidimus laikraštį, pasididina jo leidimui išlaidos. Todėl kviečiame SLA. narius ir draugus remti „Tėvynę“ skelbimais ir spaudos darbais. Nuo visų SLA. narių paramos ir pasidarbavimo priguli „Tėvynės“ pastovus išlaikymas 8 puslapių didumo. Atminkime visi SLA. nariai, kad „Tėvyne“ gauname tik už 84 centus per metus. Jokio savaitinio laikraščio už taip pigią kainą negalima gauti. Todėl pasistengkime bent prenumeratomis, garsinimais ir spaudos darbais paremti savo organo išleidimą.

Šia proga taip pat prašome esančius ir buvusius „Tėvynės“ bendradarbius dažniau parašyti „Tėvynei“ tiek Susivienijimo reikalais, tiek ir įvairiais gyvenimo klausimais. Nors laikraštis ir didesnis, bet rašant žinias iš SLA. kuopų ir apskričių bei visuomeninio veikimo, prašome rašyti trumpai, be užgauliojimų, be polemikos, be išmishų, vien iyykusius faktus paduodant ir objektingai įvykius įvertinant. Tokiu pagrindu bendradarbiaudami „Tėvynei“ pagelbėsitė redakcijai laikraštį palaikyti įvairesniu ir pilnai kultūringu bei autoritetingu mūsų didžiulės organizacijos organu.

Visiems SLA. nariams nuosirdžiai bendradarbiaujant ir savo organa remiant, neabejotinai galėsime „Tėvyne“ pastoviai palaikyti 8 puslapių didumo. Todėl pasistengkime visi šiais metais nuosirdžiai paremti „Tėvynės“ išleidimą, kad nerikėtų vėl jos mažinti, kuomet pasibaigs padidėję su prisirengimu Seimui darbai ir reikalai.

APGAILĖTINA PADĖTIS

Susidaro tikrai apgailėtina padėtis, kuomet Amerikoje augęs lietuvių jaunimas net augštąjį mokslą eidamas nesidomi lietuvių kalbos išmokimu. Pereiname „Tėvynės“ num. tilpo Wisconsinio Universiteto profesoriaus Alfredo Senn laiškas, kuriame nurodoma, kad šiame universitete veikiančius lietuvių kalbos kursus gana mažas skaičius lietuvių studentų telanko.

Šie lietuvių kalbos kursai Wisconsinio Universitete įvesti 1930 m. paties prof. Senn pasidarbavimu. Prof. Senn aiškiai pasako, kad šiuos kursus lankantieji studentai gali lengvai užsidirbti gerus laipsnius ir kreditus, reikalingus akademiniam mokslui baigti. Vadinasi, lietuviai studentai gali mokytis lietuvių kalbos net reikalingus mokslui kreditus užsidirbdami. Vienok nesinaudoja proga ir nesimokina lietuvių kalbos.

Tas pats yra ir su įvestais lietuvių kalbos kursais Columbia Universitete, New York. Čia lietuvių kalbos kursai veikia jau antri metai, tačiau juos lankančių studentų yra tik keli. Šiuos kursus lankanti studentai taip pat užsidirba mokslo baigimui reikalingus kreditus. Čia duodama lietuviams studentams net stipendijos, bet kursų lankytojų vistiek mažėja.

Kodėl tad lietuviai studentai nenori mokytis lietuvių kalbos net galėdami mokslo kreditus užsidirbdinti? Klausimą geriausiai galėtų atsakyti pats lietuviai studentai. Buti: kitiškai įgaudžiaga, kad jie atsiieptų spūdiudoje šiuo klausimu. Tuo tarpu tenka tik konstatuoti liudnā faktā, kad augštąjį mokslą einanti lietuviai jaunuliai reikiamai nesidomi lietuvių kalba.

BERLYNO RANKA KLAIPĖDOJE

Is tilpusio ir šiame „Tėvynės“ num. perspausdinamo iš „Lietuvos Žinių“ aprašymų Klaipėdos krašto seimelio darbu, skaitytojai aiškiai gali suprasti kokius Berlyno politikos spektaklius vaidina Klaipėdos krašto vokiečiai. Be abejonės kiekvienas nuosirdus lietuvis nusistebės tokiu Klaipėdos krašto vokiečių neloyalumu savo valstybei.

Skaidu, kad autonominėje Lietuvos valstybės dalyje yra leistina šitokius Berlyno politikos spektaklius vaidinti. Bet dar skaudžiau, kad tuose vokiečių spektakliuose vadovaujamas roles vaidina lietuviai, su gražiomis lietuviškomis pavardėmis ir moka gerai lietuviškai kalbėti. Iki šiol daugeliui buvo nesuprantama, kodėl tokiomis išgamiškais darbais tie Klaipėdos krašto lietuviai pasižymi.

Dabar, tačiau, tą slapybę „Lietuvos Žinių“ bendradarbis išaiškina: Vokietijos pinigais papirkti šilpnadvasiai lietuviai vokiečiams tarnauja. Vadinasi, yra net tokių lietuvių Klaipėdos krašte, kurie tarnauja Berlyniui už Judošiaus grašį.

VEIDMAINIŠKI DEMOKRATAI

Chicago lietuvių komunistų organas aprašo Amerikos Lietuvių Kongreso Chicago skyriaus konferencija, kuri aiškiai įrodo kokią „demokratiją“ šis kongresas atstovauja. Komunistų organas su pasipiktinimu ir jam priprastomis insinucijomis smerkia naujienietį P. J. Rypkevičių už pasiulytą protesto rezoliucijos dėl areštavimo Dr. S. Matulaičio Rusijoje.

Tokios rezoliucijos prieš Rusijos valdonus pasiulymas, matyt, kongreso Seimininkams, komunistams, sudarė nemažos baimės. Jiems, mat, nesvarbu, kad areštavtas jų garbintojas Dr. S. Matulaičius ir net Žalpis, kurį jie vos kelios savaitės atgal skelbė pavyzdinčiausiu Rusijos komunistu, jau nekaltant apie suareštuočius kitus devynis lietuvius komunistus. Jiems įsakytā daboiti, kad niekas neprasiziotų prieš Stalino diktatūrą ir jie tai pildo. Bet daugiau nei keista, kad net Dr. A. Montvidas pritarė tokiai komunistų „demokratijai“ ir pasipriešino tai rezoliucijai. Bet vistiek rezoliucija gavo 28 balsus. Stalino diktatūrai pritarėjų buvo 80.

Akyvaizdoje šio įvykio, kokią teisę turi tas Amerikos Lietuvių Kongresas kalbėti apie demokratijos grąžinimą Lietuvoje ar kitose valstybėse? Kuomet kongresas bijosi ir prasizioti net prieš lietuvių areštavimus ir šaudymus Rusijoje politiniais smetimais, tai jis neturi jokios teisės atstovauti demokratija. Kiekvienas nuosirdus demokratijos principų išpažintuos pripažins kad kongresui visai nerupi pasitarnauti demokratijai.

NERIBOTAS KRAŠTUTINUMAS

Priseina daugiau nei stebėtis katalikų visuomenės vadų siaurumu ir smulkumu. Jų nusistatymu, tik vieni praktikuojanti katalikai yra patriotai ir tautinių darbų vykintojai. Kas tik akiai neseka jų vadovybės, kiekvienas yra laisvamaniis ir katalikybės bei lietuviybės priešas.

Katalikų laikraštiniškai net ir SLA. organą „Tėvyne“ skelbia laisvamanių laikraščiu, nors „Tėvyne“ su laisvamaniybe nieko bendra neturi. Į tikybiniais klausimais ginčus „Tėvyne“ nesimašo ir aplamai priešikybinių raštų netalpina. Kritiką politiniam ir visuomeniniam katalikų veikimui ėjimu prieš tikybą tegali skaityti tik tamsiausias fanatikas, kuris nepajęgia atskirti tikybės nuo politikos.

Be galo keista, kuomet „Draugo“ redaktorius randa galimū pabarti „Tėvynės“ redaktorių už nepasakymą katalikams, kad Kalėdos yra Kristaus gimimo šventė. Nejaugi katalikai iki šiol to nežinojo? Mes, mat, apie katalikus taip blogai nemanom. Musų įsitikinimu, katalikai žino, kad Kalėdų šventė krikščioniškas pasaulis skaito Kristaus gimimo diena. Todėl mes pasitenkime vien pažymėjimu koki sentimentā Kalėdų šventė įneša į krikščioniškojo pasaulio gyvenimą.

Ištikro daugiau nei juokinga, kuomet katalikų laikraštiniškai stengiasi pasirodyti katalikiškensniais ir už patį popiežių. Tokis jų neribotas kraštutinis tik juos pačius pajuokia.

Dviejų „Liežuvių“ Parlamentukas

Negyvendami Klaipėdoje ir nebuve Klaipėdos seimelio posėdžiuose, mes žinome, kad šiame parlamentuke, kaip ir visame Klaipėdos krašte, lygiomis teisėmis pirmąja dvi kalbos, kaip kai kurie klaipėdiškiai sako — du liežuviai.

Su ta mintimi esame apsipratę, bet neturėdami artimų šilpnadvasiai lietuviai vokiečiams tarnauja. Vadinasi, yra net tokių lietuvių Klaipėdos krašte, kurie tarnauja Berlyniui už Judošiaus grašį.

Tenka pripažinti faktā, kad Klaipėdos m. gatvėse, krautuvių ir kitokių įstaigų bei įmonių iškabos, didžiūmoje, nenusikalsta krašto statutu ir naudojasi dviejų kalbų: pirma lietuvių, o paskiau vokiečių — patarnavimu. Bet taip pat nemaža iškabų mačiau, kurios teturėjo tik „vieną augštą“ — butent vokiškā.

Kad šiuo atžvilgiu Klaipėdos statusas dabar mažiau lauzomas, reikia dėkoti buvusioms lietuviškoms Klaipėdos direktorijoms, kurias dabar vokiečinkai visokiais budais juodina. Toms direktorijoms pavyko galimai daugiau išlyginti lietuvių kalbai daromą skriaudą, kurios nė dabartinė direktorija nesistengia grąžinti.

Ir vokiečinkai su šiuo faktu susigyveno. Samdydami tarnautojus biurams ar krautuvioms, reikalauja, kad butų mokamos abi krašto kalbos. Todėl nedaug mieste liko tokių krautuvių, kur lietuviškai nebutų galima susikalbėti.

Daug kas pilna burna mėgsta šaukti, kad šiuo metu pasaulis perygyvęs nusikratymo parlamentais periodą. Man atrodė, kad šį sakinį reiktų kitaip suformuluoti. Šiuo metu pasaulis perygyvena parlamentų supaskudijimo ir to vardo išniekinimo periodą. Puikiai žinome, kad net didžiausi diktatoriai mėgsta dangstyti parlamentais. Tik parlamentas parlamentui nelygu. Tikrojo, demokratinio parlamento esmė dabar kaipur iki tiek suniveliuojama ir sutrypiama, kad diktatorinių šalių parlamentus reiktų pavadinti gardais ar kaip kitaip, tik ne senuoju demokratiniu parlamento vardu.

Tikrą, nefalsifikuotą parlamentą augštai gerbiu, nes tai visos tautos laisvai išrinkta atstovybė, kuri tvarko ir valdo kraštā. Bet kokiais sentimentais apsikaisęs turi susidurti su Klaipėdos parlamentuku? Mes puikiai pamename, kokioms nuotaikoms ir įtakoms viešpataujant jis buvo renkamas ir kas į jį išrinkta. Ne paslaptis, kad didžiama šio seimelio atstovų, kurie įeina į Einheitslistės sąrašą, nėra jokie parlamento draugai ir mielai atsisakytų nuo parlamento ir jo tvarkos, jeigu Klaipėdoje įsigalėtų nac-socialistinė tvarka. Todėl labai keista, o kartais ir juokinga, kai to seimelio nariai, aršieji vokiečinkai, taip uoliai imasi ginti parlamentines laisves. Tose apologijose negirdėti nė vienos nuosirdžios gaidos, todėl sunku jų apologijas ir atjausti.

Klaipėdiškiai yra dideli materialistai. Nors šiuo metu visame pasaulyje materializmas triumfuoja, gražiai prisidenęs idealistinės filosofijos lapeliais, bet ne visų tautų platieji sluoksniai jam pritaria. Tuo tarpu materializmas Klaipėdos krašte turi ypatingai stiprias pozicijas. Šio krašto žmonės, dėl savo janusiškos padėties yra nepaprastai pripatinti prie savinaudos. Stambūs materialiniai įnašai iš anapus Nemuno atliko ir atlieka parengiamąsias darbavimu pareigas. Kai žmogus, pasigobšėjęs nauda, užsikabina ant auksinės meškerės, tada prie jo einama kitu budu: jam pagrasinama. Na, tokiu budu ir tikras lietuvininkas atsiduria vokiečinkų tarpe, iš kurio ne taip lengva išsprusti.

Teko išgirsti nuomonių apie kai kuriuos mūsų klaipėdiškus patriotus, kurių ėia ir perduoti nedrįstu. Apie juos susidariau įspūdi, kad jie visai panašūs į stintas: paverčia vieną šoną — blizga; paverčia kitā — žiba; bet kai pauostai, pasirodo — buvo pozicija ir opozicija. Dabar šio naturalaus parlamento reiškinio seimeyje nėra; sena prasme suprantama pozicija ir opozicija dingo. Liko lietuvių

ir vokiečinkai, bet abi šios grupės yra aiški pozicija, tik tarpusavyje jokiū budu jokios kalbos nesuranda.

Seimelio prezidiumas ir visi einheitslistininkai kalba tik vokiečių kalba. Lietuviškai — tik lietuviai. Pagal statutā — tvarka, bet kai klausaisi — tikrai juokinga. Baigus kalbėti lietuvių frakcijos atstovui, pašoka vokiečinkas ir ima atsakinėti lietuviui, jau tik vokiškai. Taip pat ir per lietuvių atstovo kalbą dažnai pasigirsta vokiečinkų pastabos, staigus reaguojimai. Ir jie vokiečių kalba. Iš visko aiškiausiai matyti, kad vokiečinkai puikiausiai moka lietuviškai, bet nuo jų liežuvių nenurieda nė vienas lietuviškas žodis. Tai yra labiausiai ausį rėžianti ignoracija; tai pavyzdys visam kraštui, kad nors mokate valstybinę kalbā, bet kalbėkite tik vokiškai! Vargu pasaulyje kur nors kitur yra toks kuriozas.

Teko buti tame demonstraciniame posėdyje, kur vokiečinkai bandė prisiskauti signatarų dušias, kad jiems padėtų apsidirbti su nepakenčiamais lietuvininkais. Ten pat išgirdau repulikā: — Jusų draugai signatarai: japonai ir italai, atsuko nugarā Tautų s-gai, o jusų tarpininkai vokiečiai nuo Tautų s-gos net atskryžiauvojo...

Be abejo įdomiausi seimelio egzemplioriai, tai du buvę komunistai: Monynas ir Zuraus. Šie buv. „tavorščiai“ savo laikui visomis išgalėmis plūdo klaidiškais dvarininkus ir laikėsi instrukcijų, gaunamų iš šiaurės. Bet toks žmogus, kuris kartą bandė gyventi ne sava galva, nuo to įpročio negali atsisakyti. Dabar jiems instrukcijos plaukia iš vakarų ir jų frazės nė kiek neliesesnės, negu buvo anksčiau. Einheitslistės atstovų tarpe ne viena graži lietuviška pavardė. Teko sužinoti, kad tų pavardžių savininkai moka gražiai lietuviškai kalbėti ir savo šeimoje kalba. Bet kokiū budu jų atsidurta tame logeryje, kuris nieko bendra neturi su lietuviškumu, — ne taip sunku atspėti.

Klaipėdiškiai yra dideli materialistai. Nors šiuo metu visame pasaulyje materializmas triumfuoja, gražiai prisidenęs idealistinės filosofijos lapeliais, bet ne visų tautų platieji sluoksniai jam pritaria. Tuo tarpu materializmas Klaipėdos krašte turi ypatingai stiprias pozicijas. Šio krašto žmonės, dėl savo janusiškos padėties yra nepaprastai pripatinti prie savinaudos. Stambūs materialiniai įnašai iš anapus Nemuno atliko ir atlieka parengiamąsias darbavimu pareigas. Kai žmogus, pasigobšėjęs nauda, užsikabina ant auksinės meškerės, tada prie jo einama kitu budu: jam pagrasinama. Na, tokiu budu ir tikras lietuvininkas atsiduria vokiečinkų tarpe, iš kurio ne taip lengva išsprusti.

Teko išgirsti nuomonių apie kai kuriuos mūsų klaipėdiškus patriotus, kurių ėia ir perduoti nedrįstu. Apie juos susidariau įspūdi, kad jie visai panašūs į stintas: paverčia vieną šoną — blizga; paverčia kitā — žiba; bet kai pauostai, pasirodo — buvo pozicija ir opozicija. Dabar šio naturalaus parlamento reiškinio seimeyje nėra; sena prasme suprantama pozicija ir opozicija dingo. Liko lietuvių

ir vokiečinkai, bet abi šios grupės yra aiški pozicija, tik tarpusavyje jokiū budu jokios kalbos nesuranda.

Seimelio prezidiumas ir visi einheitslistininkai kalba tik vokiečių kalba. Lietuviškai — tik lietuviai. Pagal statutā — tvarka, bet kai klausaisi — tikrai juokinga. Baigus kalbėti lietuvių frakcijos atstovui, pašoka vokiečinkas ir ima atsakinėti lietuviui, jau tik vokiškai. Taip pat ir per lietuvių atstovo kalbą dažnai pasigirsta vokiečinkų pastabos, staigus reaguojimai. Ir jie vokiečių kalba. Iš visko aiškiausiai matyti, kad vokiečinkai puikiausiai moka lietuviškai, bet nuo jų liežuvių nenurieda nė vienas lietuviškas žodis. Tai yra labiausiai ausį rėžianti ignoracija; tai pavyzdys visam kraštui, kad nors mokate valstybinę kalbā, bet kalbėkite tik vokiškai! Vargu pasaulyje kur nors kitur yra toks kuriozas.

Teko buti tame demonstraciniame posėdyje, kur vokiečinkai bandė prisiskauti signatarų dušias, kad jiems padėtų apsidirbti su nepakenčiamais lietuvininkais. Ten pat išgirdau repulikā: — Jusų draugai signatarai: japonai ir italai, atsuko nugarā Tautų s-gai, o jusų tarpininkai vokiečiai nuo Tautų s-gos net atskryžiauvojo...

Be abejo įdomiausi seimelio egzemplioriai, tai du buvę komunistai: Monynas ir Zuraus. Šie buv. „tavorščiai“ savo laikui visomis išgalėmis plūdo klaidiškais dvarininkus ir laikėsi instrukcijų, gaunamų iš šiaurės. Bet toks žmogus, kuris kartą bandė gyventi ne sava galva, nuo to įpročio negali atsisakyti. Dabar jiems instrukcijos plaukia iš vakarų ir jų frazės nė kiek neliesesnės, negu buvo anksčiau. Einheitslistės atstovų tarpe ne viena graži lietuviška pavardė. Teko sužinoti, kad tų pavardžių savininkai moka gražiai lietuviškai kalbėti ir savo šeimoje kalba. Bet kokiū budu jų atsidurta tame logeryje, kuris nieko bendra neturi su lietuviškumu, — ne taip sunku atspėti.

Klaipėdiškiai yra dideli materialistai. Nors šiuo metu visame pasaulyje materializmas triumfuoja, gražiai prisidenęs idealistinės filosofijos lapeliais, bet ne visų tautų platieji sluoksniai jam pritaria. Tuo tarpu materializmas Klaipėdos krašte turi ypatingai stiprias pozicijas. Šio krašto žmonės, dėl savo janusiškos padėties yra nepaprastai pripatinti prie savinaudos. Stambūs materialiniai įnašai iš anapus Nemuno atliko ir atlieka parengiamąsias darbavimu pareigas. Kai žmogus, pasigobšėjęs nauda, užsikabina ant auksinės meškerės, tada prie jo einama kitu budu: jam pagrasinama. Na, tokiu budu ir tikras lietuvininkas atsiduria vokiečinkų tarpe, iš kurio ne taip lengva išsprusti.

Teko išgirsti nuomonių apie kai kuriuos mūsų klaipėdiškus patriotus, kurių ėia ir perduoti nedrįstu. Apie juos susidariau įspūdi, kad jie visai panašūs į stintas: paverčia vieną šoną — blizga; paverčia kitā — žiba; bet kai pauostai, pasirodo — buvo pozicija ir opozicija. Dabar šio naturalaus parlamento reiškinio seimeyje nėra; sena prasme suprantama pozicija ir opozicija dingo. Liko lietuvių

ir vokiečinkai, bet abi šios grupės yra aiški pozicija, tik tarpusavyje jokiū budu jokios kalbos nesuranda.

Seimelio prezidiumas ir visi einheitslistininkai kalba tik vokiečių kalba. Lietuviškai — tik lietuviai. Pagal statutā — tvarka, bet kai klausaisi — tikrai juokinga. Baigus kalbėti lietuvių frakcijos atstovui, pašoka vokiečinkas ir ima atsakinėti lietuviui, jau tik vokiškai. Taip pat ir per lietuvių atstovo kalbą dažnai pasigirsta vokiečinkų pastabos, staigus reaguojimai. Ir jie vokiečių kalba. Iš visko aiškiausiai matyti, kad vokiečinkai puikiausiai moka lietuviškai, bet nuo jų liežuvių nenurieda nė vienas lietuviškas žodis. Tai yra labiausiai ausį rėžianti ignoracija; tai pavyzdys visam kraštui, kad nors mokate valstybinę kalbā, bet kalbėkite tik vokiškai! Vargu pasaulyje kur nors kitur yra toks kuriozas.

Teko buti tame demonstraciniame posėdyje, kur vokiečinkai bandė prisiskauti signatarų dušias, kad jiems padėtų apsidirbti su nepakenčiamais lietuvininkais. Ten pat išgirdau repulikā: — Jusų draugai signatarai: japonai ir italai, atsuko nugarā Tautų s-gai, o jusų tarpininkai vokiečiai nuo Tautų s-gos net atskryžiauvojo...

Be abejo įdomiausi seimelio egzemplioriai, tai du buvę komunistai: Monynas ir Zuraus. Šie buv. „tavorščiai“ savo laikui visomis išgalėmis plūdo klaidiškais dvarininkus ir laikėsi instrukcijų, gaunamų iš šiaurės. Bet toks žmogus, kuris kartą bandė gyventi ne sava galva, nuo to įpročio negali atsisakyti. Dabar jiems instrukcijos plaukia iš vakarų ir jų frazės nė kiek neliesesnės, negu buvo anksčiau. Einheitslistės atstovų tarpe ne viena graži lietuviška pavardė. Teko sužinoti, kad tų pavardžių savininkai moka gražiai lietuviškai kalbėti ir savo šeimoje kalba. Bet kokiū budu jų atsidurta tame logeryje, kuris nieko bendra neturi su lietuviškumu, — ne taip sunku atspėti.

sieji iš Did. Lietuvos gana greit persiima šiais savotiškais klaipėdiškių papročiais ir savo tėvynę myli tol, kol ji gerai atlygina. Šio priekaišto jokiū budu netaikau didlietuviams darbininkams, kurie, pasirodo, yra patys didžiausi savo šalies patriotai ir rėmėjai, nors jų materialinė nauda — tik minimalumams už jų darbā.

Is tikro sunku ant dušios pasidaro, kai apie visa tai pagalvoji. (L. Z.) J. Simkus.

Atsiminimai

Rašo Nadas Rastenis.

III. SVAJONIŲ PAVEIKSLAS.

Kas mielą dieną kaip tik siela Pakla ant minties sparnų, Man redos aš esu tėvynėj, — Su savo broliais gyvenu. Matau aš savo braugią šalį, Matau tuos kalnus, tuos kelius, Kur mūsų broliai ir sesutės Kasdiena kenčia vargelius.

Tiesa, varginga mūsų tėvynė... Varginga, bet kartu ir ne. Ir kur ėia tų vargų nebėra? Tave jie lanko ir sapne... O Lietuvos lapuoti sodai, Miskai, upeliai, ežerai, Darželiai ir gantuos grožybės, Papuosia šalį gan gerai.

Kada laukuose rugiai pražista Ir ima juoktis žolynai. Tai ar juos skinti ar palikti, Ar nubūčiuoti — nežinau. O dainos, dainos, kaip jos gražios... Kada jaunimas pulkeliu Dainuoja, neį laukia liuliuoja... Ak, kaip tą viską aš myliu!...

Virėja

Pagaliam pasirodė mūsų literatūroj scenoj tokia artistė, kurios senai laukėme — tai lietuviškai parašyta, bet Amerikos papročiams pritaikinta knyga „Virėja“. Ji sulos svarbią rolę kiekvienos šeimyninės virtuvėj.

„Virėja“ netik pilna gerų ir neperbrangiai išpildomų receptų, bet turi daug sveikatai naudingų informacijų. Pačioj pradžioj sudėtos lentelės iš autentiškų šaltinių, kurios parodo kiekį vitaminų, kalkio (per klaidą pavadinatas angliavandžiu), fosforo, geležies, vario ir proteino. Yra patarimų apie dietā, kuriuos sekant galime sveikais užsilaikyti. Taipgi knygoje randasi įvairių smulkių ir naudingų patarimų apie namų ruošā.

Įtalpoje rasite tikrų lietuviškų ir iš Amerikos virimo knygo pritaikytų receptų, kurie padūdina visas valgių rūšis nuo sriubos ir mėsos ligi visokių skanskonių. Netik senesnėms patartina šitā knyga išgyti, bet ir jaunoms lietuviams, kuriuos ėia augę, bet nori lietuvišką valgius išsivirti. Turint šitā knygā, nereikės vyrams skustis, kad žmona nemoka tokius gardžius barščius išvirti, kaip mama.

Prie paprastųjų receptų dar vienas skyrius pasvėstas konservams, kad netik kasdieniniam virime patarnauti, bet dar pagelbėti šeimyninkei daržoves žiemai susidėti.

Pranašauju, kad „Virėja“ sparčiai platinsis ir daugiau kopijų bus išparduota, negu bent kokios kitos knygos. Jā sutaisė p. K. Petrikenė iš leido draugija A. L. D. L. D. Nemaža laiko ir darbo padėta, bet pagirtinas dalykas išėjo.

K. Stanislovičienė.

Ar Gręsia Europai Geltonųjų Pavojus

Prieš 800 metų visa Europa drebėjo; Čingis Chano ordos nesulaikomai veržėsi į civilizacijas kraštus. Kaž kur, toli rytuose, Mongolijoje ir Mandžurijoje susiorganizavo milžiniškos totorių gaujos ir, lyg milžiniška vandens masė užliejo visą Aziją ir rytų Europą. Čingis Chano vedami geltonieji mongolai, neturėdami jokių aeroplanų, jokių tankų ar automobilių, perėjo visą Sibirą, per pelkes ir neįžengiamas girias, per dykumas ir stepes, pasiekė net Lietuvos teritoriją. Čia totoriai gavo pirmą smūgį. Savo gamtos tvirtovėse įsitaisę, augstos kultūros lietuviai, kuni-gaiškėčiai Erdvilio vedami, sumušė ir atstumė juos į Lenkiją.

Tada Čingis Chanas sumanė prasiveržti kitu keliu, bet čia jam kelią pastojė vokiečių ir lenkų jungtinė kariuomenė. Mušyje ties Lignica, Silezijoje, mongolai pralaimėjo ir pasitraukė į Rusiją, kurią po savo jungu vaidė daug šimtų metų. Vokietijos kariuomenės vadas imperatorius Ottonas ir Lenkijos karalius Leszek Czarny nusipelnė pirmojo geltonojo pavojaus nugalėtojų vardą.

Mongolai buvo dar žemesnės kultūros negu slavai, kurie tuo laiku gyveno visos dabartinės SSSR teritorijoje. Po kelių šimtų metų jie susimaišė su vietiniais gyventojais ir visiškai išnyko. Ten, kur totorių buvo daugiau, jie išliko, kaip pav. Pietų Rusijoje apie Astrachanę.

Iš įstrižių akių pas kai kuriuos rusus, galima spręsti apie mongoliško kraujo esimą.

Pirmas geltonasis pavojus praėjo palikęs nemažą pėdsaką. Be totorių, Europoje yra ir daugiau geltonosios rasės atstovų. Suomiai, vengrai, estai ir lapiai tai vis mongolų tautos žmonės.

Antusias geltonasis pavojus nejuokais baugina europiečius. Daugiau negu ketvirtadalis viso pasaulio gyventojų priklauso geltonajai rasei. Tai kinai, japonai, mongolai ir įvairių Ramiojo vandenyno salų gyventojai. Tai vis nepaprastai gyvenlio tautos, kurių didėjimo nei badas, nei epidemijos negali sumažinti. Tų tautų užimami žemės plotai kai kur yra nepaprastai tirštai apgyvendinti. Pav. Kinijoje daugely vietų vienam kvadratiniam kilometre tenka po 500 žmonių. Ten trūksta žemės ryžiams sėti, todėl gyvenamus namus žmonės statosi ant polių upėse. Tas pats dedasi ir Japonijoje.

Prieš 60 metų japonams ir kinams išvykti iš savo kraštų buvo griežtai draudžiama. Jų tikyba irgi to paties reikalavo.

Matydami savo tautų nepaprastą didėjimą, Japonijos ir Kinijos imperatoriai atsaukė emigraciją varžančius įstatymus ir visus paragino vykti į svetimus kraštus.

Prasidėjo nepaprasta japonų ir kinų emigracija. Religinę geltonieji gaminosi dvigubus puspalčius ir į jų tarpą pylėsi gimtąją žemę. Jų manymu, nors ir svetimuose kraštuose, bet visgi jie ant savos žemės vaikščiosia.

Kadangi Japonijos ir Kinijos klimatas yra šiltas, tai ir emigracija prasidėjo į šiltesnius ir retai apgyventus kraštus: į Kaliforniją ir Australiją. Japonams ypač tiko Australijos klimatas. Ten nėra ugniakalnių ir pavojaus del nuolat pasikartojančių žemės drebėjimų; be to, darbo ir žemės kiek nori.

Kinai ir japonai užpludo Kaliforniją ir Australiją. Jų darbininkai dirbo sunkiausius darbus už mažiausią atlyginimą. Visų aukso kasyklų darbininkai tebuvo tik geltonieji. Kad ir mažiausią atlyginimą gaudami, jie dirbo kaip arkliai, — buvo paklusnūs darbdavio vergai. Užvalkęs truputį ryžių, geltonasis dirbo neskačiuodamas darbo valandų, nes jo žodyne nėra žodžio „infirmitė“; iš savo mažo uždarbio jis sugebėjo surinkti nemažas santaupas.

Baltieji darbininkai turėjo taikintis prie geltonųjų numatytą uždarbio, bet ir tai negelbėjo, nes darbdaviai geltonuosius, dėl jų darbštumo, labiau vertino. Baltieji pradėjo kelti balsą ir per parlamento rinkimus Australijoje, jie savo balsus atidavė tiems, kurie pažadėjo geltonųjų imigraciją suvaržyti. Aišku, kad laimėjo geltonųjų priešai. Vos tik prasidėjusi imigracija buvo griežčiausiai uždrausta ir nuo šiol nė vienas japonas ar kinas į Australiją negali nei kojos iškelti. Tas pats įvyko ir Kalifornijoje, o vėliau ir visose Jungtinėse Amerikos Valstijose. Kinų ir japonų viltytis žlugo — jie vėl nebeturėjo kūr dėti savo gyventojų pertekliaus.

Kiekvienas karas kyla dėl pinigų. Taip pat ir busimas karas kils ne iš kitos kokios nors priežasties. Jei kinai ir japonai nebutų tokie darbštūs ir reikalaujant už savo darbą tokio pat atlyginimo kaip ir baltieji, tai įvažiavimas į šiuos kraštus jiems niekuomet nebūtų uždraustas. Rasės skirtumas ir odos spalva čia lošia kaip tik mažiausią rolę.

Užtenka pažvelgti į žemėlapi ir mes pamatysim, kad milžiniškoje Australijoje, kuri už Japoniją yra 21 kartą didesnė, gyvena vos 8 milijonai gyventojų, o Japonijoje 90 milijonų. Tai yra baisus dalykas. Tuščias kraštas, kurio klimatinės sąlygos geltoniesiems yra tiesiog rėjiškos, turis vos 1 žmogų vienam kvadratiniam kilometre, yra dirbtiniu būdu uždarintas darbščiai žmonių rasei.

Europiečiai tai puikiai žino. Žinomas anglų rašytojas-fantastas Herbertas Wellsas savo romane „Karas Ore“, pranašauja, kad pirmai pragai pasitaikys, geltonieji rasė puls baltąją, ir tas ju pranašavimas gali vesti į tikrovę.

Australija yra Didžiosios Britanijos dominija, todėl dėl jos kariuoti su stipriais angliais japonams yra pavojinga. Neturėdami kitos išeities, japonai nutarė sujungti geltonuosius į vieną konglomeratą. Kinija yra per daug tirštai apgyvendinta, kad japonai ten emigruotų, o Mandžurijoje per šalta — švelnaus klimato salų gyventojams sunku priprasti. Bet Mandžurijoje imperijos įkurimas ir dabartinis karas su Kinija yra tik geltonųjų vienijimo akcija, kuri, anksčiau ar vėliau, nėra abejonės, pavyks. Turėdami savo kontrolėje tokias milžiniškas mases, japonai be pasigailėjimo puls Europą ir Amerikos centrus, sudaužys ir sunaikins didmiesčius ir kultūrą. Tik tai įvykdžius, jiems tebus galima okupuoti Australiją.

Dabartinis Vokietijos ir Italijos flirtas su Japonija yra žaidimas su ugnimi ir su baltosios rasės likimu.

Italija ir Vokietija, neturėdamos aukso ir kolonijų, barškina ginklais ir daro sutartis savo nenaudai. (II. P.)

Vilniaus universiteto lietuviai studentai ekskursiją po Okupuotąją Vilniją metu patys gaminasi pietus. Jie jau prie visko pripratę, grūdinais busimoms kovoms už Lietuvos žemę. Dabar šios lietuvių studentų kepuraitės uždraustos nešioti.

Didysis Moterų Suvažiavimas Kaune

Gruodžio mėn. 10—12 dienomis Kaune įvyko didžiulis moterų suvažiavimas. Šis suvažiavimas suauktas paminėti pirmojo moterų suvažiavimo, įvykusio 1907 metais, trisdešimties metų sukaktuvių jubiliejų. Suvažiavimas susirinko apie 1,000 moterų. Valstybės teatras, kur įvyko pirmieji posėdžiai, buvo papuostas tautinėmis vėliavomis; daugelis suvažiavimo dalyvių buvo apsirengusios tautinėmis rubais.

Suvažiavimą atidarydama, organizacinio komiteto pirmininkė, tarp ko kita pareiškė: „Lietuvės gali ne tik su gryna sąžine, bet ir su pasididžiavimu pasakyti, kad Lietuvos atgimimo istorijoje jos turi savo tinkamą vietą, kuri sudaro joms garbę. Lietuvės buvo laimingos, kaip daugelio kitų tautų moterys, net tada, kai moterų aktyvus dalyvavimas visuomenės gyvenime daug kur dar buvo ginčijamas, daug kur dar nebuvo toks savaimė suprantamas dalykas kaip šiandien. Todėl tautos atgimimo istorijoje lietuvės taip pat buvo tautos dvasios nešiotojos, saugotojos ir veiklios reikėtos. Nepriklausomoje Lietuvoje, kuri suteikė mums politinių teisių lygybę, moterų pareigos ir atsakomybės dar padidėjo. Tačiau lietuvės moterys yra pakankamai pasirėngusios toms didesnėms pareigoms ir atsakomybėms prieš tautą. Visų pirma jos aiškiai supranta atsakomybę, kuri joms tenka jaunosios kartos auklėjime.“

Antra vertus vis sudėtingesnis gyvenimas pats padaro taip, kad moteris šiandien ne tik dažnai yra verčiama materialinių aplinkybių, bet dažnai yra šaukiama išeiti iš šeimos veiklos ribų. Lietuvos moterys yra pasirėngusios derintis prie šito sudėtingesnio gyvenimo reikalavimų.

Šiaip jau svarstant moterų padėties valstybėje ir visuomenėje klausimą, reikia remtis labai paprastu, bet kartu ir labai svarbiu dėsniu: tautos dvasios vieninimo dėsniu, tubent, kad toji dvasia pasireiškia visoje tautoje, taigi ir moteryje.

Kreipdamas šiandien savo žvilgsnį į praeitį, nušvietė lietuvės moters gyvenimą, darbų, jos kovą už buvį, moters pareigas tautai ir valstybei. Suvažiavimo dalyvės paskaitų išklaušė su ypatingu susidomėjimu ir nemaža pasisėmė savo ateities gyvenimui žinotinų, rei-

kalingų ir naudingų minčių ir žinių. Paskaitininkės, matyti, kruopščiai ir ilgai savo paskaitoms ruošėsi, todėl ir patys pranešimai buvo gerai padaryti ir įtikinami.

Suvažiavimo dalyvės Valstybės teatre buvo uždaras vaidinimas — S. Čiurlionienės „Aušros Sūnūs“. Karininkų Ramovėje buvo suruoštas didelis susipažinimo vakaras — koncertas.

Sekmadienį, po pamaldų, visos suvažiavimo dalyvės pagerbė Nežinomojo Kareivio Kapą, padėdamos ant jo vainiką. Priėmus eilę nutarimų bei rezoliucijų, suvažiavimas buvo uždarytas. Tsb.

Naujų Metų Linkėjimas

Šiandien turim Naujų Metų Pirmąją dieną. Bet kas žino, šitie metai Ar palinksminis mane.

Praeitą metų širdis mano Nulūdusi buvo, Kad reikėjo man gyventi Čion tarp svetimųjų.

Bet gal šiomet aš sugrįšiu Į savo salelę, Į Lietuvą į tėvynę, Gimtąją žemelę.

Kaip but linksmas, kiek smagumo Jei galė' keliauti, Šitų metų vasarėlę Per Atlantą plaukti.

Kad galėčiau sudiev tarti Amerikos šaliai, Jos upeliui ežerėliam Ir žaliai girieli.

Aš keliaučiau ten linksmutis Per Atlanto bangas, Pamatyčiau tą kraštelį, Kurs man yra brangus.

Ar gali, brangus lietuvi, Tu įsivaizdinti, Koks but džiaugsmas, kokia laimė Lietuvon sugrįžti?!

Lai naujieji šitie metai Trisdesimts aštunti, Mūm lietuviams svetūr esant Buna visiems linksmi.

Lai šie metai mumiems buna Už visus geriausi, Ko mee trokštam, ką svajojam, Kad įvykt greičiausiai.

Aš gi trokštu, kad šiais metais Galėčiau sugrįžti, Ir Lietuvą, mūsų tėvynę, Dar kartą išvysti.

Koks linksmutis tuomet bučiau Toj brangioj salelėj, Mūsų Lietuvoj, mūsų tėvynėj, Gimtojoj žemelėj... Jer. V. Maniūš.

GYVENIMO RUAŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

Š V I E S A .

Kol per mokslą šviesos neregėsi, Tol prieš teisybę negudriai kalbėsi.

Iš gilios senovės, iš tamsybės amžių, iš nuduotos dorybės, laikas nuo laiko pasirodo šviesa, kurią mokslas atskleidžia priešais žmogaus akis, kaip estrados uždangą susirinkusiems pamatyti ką tai įdomaus scenoje.

Dabartiniame, taip vadiname civilizacijos, amžy gyvenamais žmonėms, o ypač Amerikos dideliuose miestuose, nėra reikalo slankioti patamsėmis; čia yra įvairiausių progos pamatyti šviesą, nes ir neapsisvietęs, nemokantis skaityti nei rašyti gali lengvai susirasti tokias vietas, kur gali lavinti savo protą.

Kas iš mažens ir neturėjo laimės lankyti mokyklas, baigti augštesnį mokslą, neturėjo progos kokios nors profesijos srity gauti diplomą, bet suaugęs į pilną subrendimą, gali tiek prasilavinoti, besinaudodamas įvairiomis progomis, kad gali tapti visiškai kultūringu žmogumi.

Štai ilgi žiemos vakarai — nėra butino reikalo žmogui sėdėti namie užsidarius, lošti kortomis, nuobodžiauti, be pertraukos papirusus ar pypkę rukių. Galima bent porą vakarų išeiti ir ne smulkėje laiką ir pinigus praleisti, bet galima lankyti viešuose susirinkimuose, paskaitose, prelekcijose, kur yra progą išgirsti visokių nuomonių ir pamokinančių, žmogaus protą lavinančių minčių. Jei galima praleisti kelis centus iš savo uždarbio, patartina lankyti teatrą, kur yra geri pamokinantys perstatymai iš paties gyvenimo nuotikių. Dar geriau, jei kas nemoka skaityti — lankyti vakarines mokyklas, o porai trejetai mėnesių prasilink, pamatysite, kaip bus lengva, paėmus laikraštį ar knygą be niekieno pagalbos semti iš jo žinias ir džiaugtis. Atsimink, broliau, kad viskas yra lengva, kuomet žinai kaip tai atsiekti.

Ką tik pradėsi savo gyvenime — visuomet stengkis atlikti gerai. Ar girdėsi sakant prakalbą, ar skaitant paskaitą — visuomet klausykis su atyda, rimtai apsvarstyti, kas tau patinka ir pasidėk prie širdies. Perkošk per savo minčių sielą, pasilaikyk kas gera, o šūkšles laukan išmesk! Be savo protavimo, be kritikos nekrauk visko į savo pastogę, nes kuomet reikės surasti geri reikalingi dalykai, daug bereikalingo laiko teks praleisti.

„Kokia nesąmonė man tenka skaityti“, pasakys mąstantis šio ruožo skaitytojas. Juk ką gelbėti, jei ir šimtus straipsnių parašytum nemokančiam skaityti? Tai kaip neregiumi bri-lianto rodimas. Juk tamsaus, požeminio, uryo... gaulė, savo spinduliais neapsivies. Paraginėtas lankyti teatrą, susirinkimus, paskaitas nemokantį net skaityti ten nenuves. Jis tam yra kurčias, nebylys ir aeregyš“. Tas tiesa. Bet mokas skaitytojas gali būti misionierium. Jis gali paskaityti ir kitam, ne tik pats sau. Ir gali jaustis pasitenkinusiu, kad parodė kelią neregiumi. Juk yra geras darbas kam kitam gero padaryti.

Delto brangus skaitytoju, paragink savo draugą kaimyną prie šviesos. Pamokink jį skaitymo. Nurodyk jam lankyti mokslo įstaigas, gamtos, istorijos muziejus. Pamokink, kaip jis privalo studijuoti didelių mūsų vyrų kurybos darbus. Juk nereikia žmogaus baigusio universitetus, kad matyti gaantos tvarinius; tik reikia atydos ir mastymo, kad pats sau įsidėjus atmintin.

Daleiskim nemokas žmogus skaityti atsiranda prie senovės Egipto statulos, kuri iškalta iš šalto granito. Figura sėdi ramiai, rankas sodėjus. Viskas atlikta, nėra ko daugiau veikti. Kas praėjo — daugiau nebegrįš. Nei vienas iš mūsų negrįšime į praeitį, tik galime semti iš jos sau pamokas. Statula be parašo, bet ji turi didelę reikšmę — „praetites“.

Antra statula, ištiesusi ranką, reiškia akciją — gyvybę. Kiekvienas gali dasiprotėti, kad statula reikšė — „dabartitis“.

Trečia statula, nusikreipusi nuo dabarties, rodo pirštą į tamsą, į nepermatomus šimtus tukstančių metų. Nereikia po ja parašo, kad pasakviti jos reikšmę — „ateities“.

Mąstantis žmogus, pamatęs gretimai stovinčias šias tris statulas, reiškiančias praeitį, dabartį ir ateitį, padarys pats sau išvadą, kuri iš tų trijų statulų yra svarbiausia. Neabejojau, kad gaus iš jų sau tiktamą paaiškinimą. Ne tas svarbu, ką skulptorius mąstė kaldamas statulas; nesvarbu, ką rašytojas parašo. Svarbu tas, kokią išvadą sau susidaro praeivis iš to reginio.

Suzadarta žmogaus mintis apie praeitį, jam pirmena tamsuosius amžius, visą praetites istoriją, kaip iš tamsių amžių išsivystė civilizacija ir nušvietė pasaulio protą. Jis mato dabartį, kokia ji yra ir duoda progos pagalvoti, kokia gali ir privalo būti ateitis, kad žmogus galėtų laimingiau gyventi.

Kiekvienas individualis žmogus privalo spręsti pats savimi ir neklusyti ką minios, ar pranašai pranašauja, ar kokie nedakepti oratoriai pasakoja apie greitai prisiartinantį rojų ant žemės. Žydams žadėtas Mesijosėjus, dar negimė. Bolševikams žadėtas rojus, virto tikruoju pragaru.

Tas, kurio praetitis nepamomės, labai menkai galima tikėtis, kad ką gero atsieks ateity. Tas, kuris neismoko dirbti dabar ir nenori mokytis, labai mažai gali tikėtis ateity.

Lavintis ir švietis laikas dabar. Tik per mokslą pamatysi šviesą.

kaip jis privalo studijuoti didelių mūsų vyrų kurybos darbus. Juk nereikia žmogaus baigusio universitetus, kad matyti gaantos tvarinius; tik reikia atydos ir mastymo, kad pats sau įsidėjus atmintin.

Daleiskim nemokas žmogus skaityti atsiranda prie senovės Egipto statulos, kuri iškalta iš šalto granito. Figura sėdi ramiai, rankas sodėjus. Viskas atlikta, nėra ko daugiau veikti. Kas praėjo — daugiau nebegrįš. Nei vienas iš mūsų negrįšime į praeitį, tik galime semti iš jos sau pamokas. Statula be parašo, bet ji turi didelę reikšmę — „praetites“.

Antra statula, ištiesusi ranką, reiškia akciją — gyvybę. Kiekvienas gali dasiprotėti, kad statula reikšė — „dabartitis“.

Trečia statula, nusikreipusi nuo dabarties, rodo pirštą į tamsą, į nepermatomus šimtus tukstančių metų. Nereikia po ja parašo, kad pasakviti jos reikšmę — „ateities“.

Mąstantis žmogus, pamatęs gretimai stovinčias šias tris statulas, reiškiančias praeitį, dabartį ir ateitį, padarys pats sau išvadą, kuri iš tų trijų statulų yra svarbiausia. Neabejojau, kad gaus iš jų sau tiktamą paaiškinimą. Ne tas svarbu, ką skulptorius mąstė kaldamas statulas; nesvarbu, ką rašytojas parašo. Svarbu tas, kokią išvadą sau susidaro praeivis iš to reginio.

Suzadarta žmogaus mintis apie praeitį, jam pirmena tamsuosius amžius, visą praetites istoriją, kaip iš tamsių amžių išsivystė civilizacija ir nušvietė pasaulio protą. Jis mato dabartį, kokia ji yra ir duoda progos pagalvoti, kokia gali ir privalo būti ateitis, kad žmogus galėtų laimingiau gyventi.

Kiekvienas individualis žmogus privalo spręsti pats savimi ir neklusyti ką minios, ar pranašai pranašauja, ar kokie nedakepti oratoriai pasakoja apie greitai prisiartinantį rojų ant žemės. Žydams žadėtas Mesijosėjus, dar negimė. Bolševikams žadėtas rojus, virto tikruoju pragaru.

Tas, kurio praetitis nepamomės, labai menkai galima tikėtis, kad ką gero atsieks ateity. Tas, kuris neismoko dirbti dabar ir nenori mokytis, labai mažai gali tikėtis ateity.

Lavintis ir švietis laikas dabar. Tik per mokslą pamatysi šviesą.

Lietuvos Biudžetas 1938 Metams

Daugelis valstybių nesuveda savo biudžetus ir todėl lenda į skolas. Lietuva visuomet pajėgia savo išlaidas suderinti su pajamomis. Pastaraisiais metais Lietuvos ekonominė buklė nuolat gerėja, todėl valstybė suženka daugiau pajamų. Turėdama daugiau pajamų, valstybė gali įvykdyti daugiau įvairių darbų krašto gerovės keimui. 1938 metais valstybės biudžetas sudarytas su 340,000,000 litų pajamų ir tiek pat išlaidų. 1937 metais biudžeto pajamos siekė 299 mil. litų, o 1936 metų — 285 mil. litų. Taigi ateinančiais metais valstybės biudžetas bus apie 40 milijonų litų didesnis, negu šiemetinis.

Biudžeto projektą Ministerių Kabinetas jau priėmė ir perdavė šeimui svarstyti ir patvirtinti.

Moterys Amerikos Ekonominiam Gyvenime

Mary Elizabeth Pidgeon, savo raporte „Moterys Jungt. Valstijose“, kurį ką tik išleido Žemdirbystės Departamentas, paduoda labai daug naudingų ir interesingų informacijų apie darbininkes industrijoje, užsiėmusiose ir žemdirbystėje bei nupiešia šeiminkų rolę visuomenės ekonomijoje. Baigdamas savo raportą p-lė Pidgeon sako, kad „namų ruošas ar tik nebus viena iš didžiausių industrijų, nors ji ir mažiausia yra sutvarkyta“.

Moterys Darbininkės.

Pagal 1930 m. gyventojų surašymą apie 11,000,000 moterų Jungt. Valstijose dirbo, tai šešis sykius daugiau, negu dvidešimt metų atgal. Buvo 2 moterys del kiekvienų 7 dirbančių vyrų. Šiuo laiku, galime sakyti, kad skaitlius moterų darbininkių šioje šalyje pasididino.

Buvo laikai, kuomet moterys dirbė vien tik savo namuose. Bet įvedimas mašinerijos, kuri užėmė prityrusių rankų darbą, atidarė fabriku duris ir moterims. Audinių, drabužių, maisto, odos, cigarečių ir tabako, spausdinimo ir popieros, elektros ir kai kurios metalų industrijos yra tarpe didžiulių industrijų, kurios samdo moteris darbininkes. Iš viso 1930 m. 886,000 moterų dirbo išdirbimų ir mechanikose industrijose, kuomet 962,000 rado darbo užsiėmusiose ir 910,000 agrikulturoje.

Ir su išvystymu apšvietos moterims, jos stoji prie raštinių ir profesionališkų darbų. Daugiau kaip 1,986,000 moterų dirbo šioje srityje 1930 m. Moterų mokytojų buvo daugiau kaip keturios moterys kiekvienam vyrui. Lošėjų, artiščių ir dailės mokytojų skaitlius peirtais 10 metų padidėjo net 50%. Pardavinėjimo dirvoje moterų skaičius žymiai auga. 1930 m. skaičius pasiekė 962,000. Tarpe nejudinamo turto agentų ir asekuracijos agentų yra daug moterų.

Bet šalims tų visokių darbų, industrijoje ir pramonėje bei profesijose, didžiausias skaičius moterų — 3,180,000, arba trys dešimtadali visų dirbančių moterų, vis tebedirba naminėse ruošos tarnyboje. Tie užsiėmimai jima tarnaites, prie stalų tarnautojas, restoranų darbininkes, akušeres, slauges, plaukų sutaisytojas ir panašias darbininkes.

Anot p-lės Pidgeon raporto, matome, kad nors moterys stoji prie industrijos darbų ir randa užsiėmimą viešose įmonėse, jos vistiek nestumia vyrus iš darbų. Dirbančios moterys šiandien netik save užsiėmimo užlaikymo. Beveik 10 dalis 11,000,000 dirbančių moterų pilnai užlaiko šeimyną iš 2 arba daugiau narių. Daugiau kaip trečia dalis prižiūri savo namus.

Raporte skirta daug vietos 24 milionams moterų, nuo 16 metų amžiaus ir viršaus, kurios pramonėje ir industrijoj nedirba. Daugumas jų yra vedusios moterys su vaikais, bet daug yra nevedusių dukterų, kurios prižiūri namus tėvams, arba seserys prižiūrinčios namus broliams ir panašiai. Mažai težinoma apie šių moterų ekonomišką stovį kaipo šeiminkinių. Jų pasišventimas toje srityje yra didelis, ar tai skaitant pašvęstą laiką, ar aktuališko atlikto darbo piniginišką vertę, ar kainą tų daiktų, ku-

riuos reikėtų pirkti, jeigu jų nebūtų gaminama.

Geriau galėsime suprasti šeiminkinių pastangas, jei prisiminsime, kad 1929 m. — didžiausio gerbuvio metais — tik 5% šeimynų Jungt. Valstijose turėjo tarnus. Taigi net 95% šeiminkinių pačios atliko visą namų darbą.

Pati šeiminkė, dirbdama mažiausiai 50 valandų kiekvieną savaitę metuose, milžiniškai prisideda prie naminių jeigu, bet labai sunku yra apskaitliuoti tas jeigas doleriais ir centais. Pagal vieną apskaitliavi-

ma, šeiminkė gamindama vien tik valgius į metus sutau- po \$1,167. Tas išeina tik 15 centų už jos darbą prie kiekvieno valgio. Tai yra pigus apskaitliavimas, sako p-lė Pidgeon. Šeimynai valgio gaminimas yra tik trečia dalis šeiminkės patarnavimo. FLIS.

DVIRAČIAIS I LIETUVĄ.

Šiemet Lietuvoje viešėjo didelis burys Anglijos lietuvių. Jų tarpe buvo daug jaunuolių sportininkų, gimusių Anglijoje ir pirmą kartą apsilankiusių Lietuvoje. Čia jiems labai patikę. Kurie tikrai galėsia ir ateinančiais metais atvažiuosia. Londono lietuvių jaunimo tarpe kilo sumanymas sudaryti dviratinkų būrelį ir dviračiais vykti į Lietuvą.

Naujoviška Literatūros Premija

Gana naujoviška ir įdomia literatūros premija įsteigė Lietuvoje Ukmergės inteligentai. Sumanytojai numato kasmet per Naujuosius Metus suruošti literatūros vakarą. Atsilankiusieji į tą vakarą balsavimo būdu išrenka praėjusiais metais išėjusių įdomiausių grožinės literatūros knygą. Tos knygos autoriumi bus įteikta premija. Kadangi premijos įsteigimas Ukmergės visuomenėje rado didelį pritarimą ir sukėlė susidomėjimą, premijos nuolatiniam fondui aukų rinkimas eina labai sklandžiai. Todėl manoma, kad kasmetinė literatūros pre-

mija bus 1,000 litų dydžio.

Iki šiol Lietuvoje buvo kasmetinė valstybinė literatūros premija (\$5,000 lt.) ir kelios privačių knygų leidyklų premijos (po 2,000—3,000 lt.). Dabar ukmergiečiai įsteigė pirmąją visuomenės literatūros premiją. Šios premijos įsteigimas rodo Lietuvos visuomenės vis didėjantį susidomėjimą literatūros reikalais. Tsb.

KAUNAS. — Vietoj nepatvirtinto humanitarin. fakulteto dekanu prof. Krėvės-Mickevičiaus numatomas prof. Mykolas Biržiška, o vieton prof. Kuraičio teologijos filosofijos kulteto dekanu numatomas prof. Česnys, buvęs prorektorius.

Miestų Valdžios Jungtinėse Valstijose

Daugely valstijų miestai turi iš kur vienas arba daugiau ro- teisę nutarti kaip save valdyti, dininkų rinkti, arba visi nariai Kur nesiranda toks vietinis abelnai gali būti išrinkti. Jeigu valdymas, tai valstijos legisla- abelnai rinkti, kožnas balsuoto- tura sudaro teises, kurios val- jas gali balsuoti už tiek vyrų, do miestą. Nors Jungt. Valsti- kiek yra tarybos narių.

Jose randasi visokių vietinių Miesto taryba nutaria, kiek (miestų) valdžių, bet yra vie- turi būti taksavimų pinigų su- nas paprastas planas, sulig ku- rinkta ir tikslą tiems pinigams; duoda prievolės gatvėkarių kompanijoms ir kitoms viešoms naudingoms korporacijoms; pa- darbo įstatus gatvių vartojimui, sodams, dirbtuvėms, teatrams ir namams, ir tvarko dalykus, kurie pavojingi gyvasčiai ir sveikatai.

Kaikuriuose vietose teisė api- prekiuoti pinigų išleidimą at- imta nuo rodininkų ir pavesta miesto viršininkui (marojui), arba specialie komisijai. Ta- ryba gali sumažinti pinigų su- mą, kurią majoras arba komi- sija paskyrė, bet nekuomet nē gali padidinti.

Majoras yra miesto galva. Musų didžioose miestuose ma- joras paskiria pats daugumą miesto valdininkų, t. y. polici- jos, ugnies, gatvių valymo, so- dų ir kitų departamentų komi- sionierius. Majoras atsako už reikalų vedimą. Tas planas po- puliariskas, nes žmonės žino, kur ir kame peržengimų kaltė.

Kožnas miestas turi policijos teisėjas. Tas teisėjas nubaudžia ypatais už girtuoklystę, langų daužymą, už menkas vagystes, netvarkų apsiėjimą ir tt.

Už didesnius prasizengimus policija laiko kalėjime tol, kol augštesnis teismas galės teisti. Be policijos teismų gali būti vienas arba daugiau augštesnių kriminališkų teismų, kur tar- doma bylos už didesnius prasi- zengimus.

Yra mažesni civiliški teismai tardymui bylų tarp privačių ypatų ir augštesni teismai di- desniems prasizengimams.

Majoras paskiria, arba žmo- nės išrenka, kriminališkų teis- mų teisėjus, ypatingai policijos teismų. Pastaraisiais laikais daugelis specialių teismų įsteig- ta. Didiesniuose miestuose at- sirado „vaikų“ (juvenile) teis- mai, kur vaikai nuteisiami, at- sirado naminių santykių (do- mestic relations) teismai, kur vedusių bėdos išklausa, ir naktiniai teismai, kur naktiniai prasiškaltėliai teisiami.

Nesenai daugelis permainų tapo įvesta miesto valdyme. 1900 metais, po baisaus tvano Galveston, Texas, tapo įsteig- tas naujas valdymas. Visa mies- to valdžia perėjo į kelių vyrų rankas, idant žmonės žinotų kame kaltė dalykams netvar- kiai einant.

Kitas budas valdyti miestą, tai „miesto direktorių“ planu. Komisija pasilieka, bet vyriausybė darbas pavestas miesto direktoriui, kuris komisijos arba tarybos išrinktas ir autori- zuotas vesti visus miesto rei- kalus. Jis turi teisę paskirti ki- tus žemesnius viršininkus. Tas planas priimtas suvirš 150 mie- stų ir miestelių. FLIS.

LIETUVOS MOKYKLOS.

Lietuvos pradžios mokyklose dabar mokosi 270,000 vaikų ir mergaičių; juos mokina 5,475 mokytojai. O prieš karą, 1913 metais, dabartiname Nepri- klausomos Lietuvos plose mo- kytojavo 1,020 mokytojų ir vi- sose pradžios mokyklose buvo tik 51,000 mokinių. Be to, dabar pradžios mokslas tęsiasi 4—5 metus, o rusų mokyklose buvo tik 3 metai. Taigi da- bar Lietuvoje pradžios mokslas yra bent šešis kartus platesnis.

Vajus Pašelpines Draugijas Prie SLA. Prijungti Pašelpinių Draugijų ir SLA. Veikėjų Dėmėsiui

PAŠELPINIŲ DRAUGIJŲ IR KLIUBŲ ORGANIZAVIMAS.

I pašelpines draugijas ir kluubus Amerikos lietuviai pradėjo organizuoti jau gana senokai. SLA. istorija mums pasako, kad 50 metų atgal jau tiek buvo Amerikoje lietuvių pašelpinių draugijų, kad kilo sumanymas draugijas suvienyti į centralinę organizaciją. Iš to sumanymo išsivystė ir mūsų Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir dėka to šiandien turime didžiausių ir turtingiausių savitarpinio susiėlpimo organizaciją lietuviškame pasaulyje.

Nors SLA. greitai augo, bet pašelpinių draugijų ir kluubų organizavimas ėjo savo keliu. Šiandien niekas negali apskaičiuoti kiek tokių draugijų ir kluubų buvo suorganizuota, kiek jų gyvenimo audros pražudė ir kiek jų dar tebevy- vuoja.

Tos pašelpinės draugijos ir kluubai buvo or- ganizuoti kilniais tikslais: Amerikos lietuvių savitarpiniam susiėlpimui ir tautiniams bei kul- turiniams lietuvių darbams patarnauti. Ir nie- kas negali ginčyti, kad tos draugijos atliko ir at- lieka naudingą darbą Amerikos lietuvių išėivijai. Visa nelaimė vien tame, kad tokių draugijų iš- silaikymas nėra užtikrintas: jos nei savo veiki- mo ribomis, nei narių skaičiumi, neigi visu susitvarkymu negali prisitaikyti prie tų apdrau- dos taisyklių, kurios užtikrina draugijai pasto- vų išsilaikymą.

SKAUDUS PAŠELPINIŲ DRAUGIJŲ LIKIMAS.

Suvaržius emigraciją į šį kraštą, lietuvių atvyksta labai mažas skaičius. Musų priaugan- čioji karta kolonijų pašelpinių draugijų palaiky- mui labai mažai bendradarbiauja. Todėl negau- damos pakankamo skaičiaus naujų ir jaunų na- rių, kad papildyti senstančias ir nykstančias draugijų pasilaikymo jėgas, jos pradėjo silpnėti ir merdėti. Del tos priežasties daugelis draugi- jų ir kluubų jau pakriko. Prie to, kai kurios valstijos pašelpinių draugijų ir kluubų pasilai- kymą dar labiau apsunkino naujais įstatymais. Kurios draugijos prie šių įstatymų prisitaikyti nepajėgia, verčiamos likviduotis.

Pašelpinių draugijų ir kluubų nariams sen- stant, mirštant ir kitaip mažėjant, netik tuštė- ja draugijų iždai, bet ir nariams duoklės didė- ja, nes prisieina daugiau pomirtinių sumokėti. Jau yra atsitikimų, kad didesnėse draugijose na- riams prisieina metinių mokesčių sumokėti ligi \$20.00 ir viršaus, kuomet narys už tai tegau- na \$6.00 savaitėje ligos pašelpos ir nuo \$200 ligi \$300 pomirtinės. Nei vienos tokių draugijų na- rys nežino kiek jam reikės per metus sumokėti mokesčių į draugiją. Jaunesnio amžiaus nariai tokios padėties prigyvenusias draugijas aplė- džia ir tas paskubina draugijų pakrikimą. Ku- rios draugijos dar neprigyveno tokios padėties, neabejotinai su laiku to susilauks ir tai netrū- kus. Apdraudus srityje prityrimas ir daugelio mūsų pašelpinių draugijų pakrikimas tą neiš- vengiamą kolonijų pašelpinėms draugijoms liki- mą rodo.

Pakrikus draugijai skaudžiausiai nukentė- jos nariai. Zusta narių sumokėti pinigai į draugi- ją, nenaike pašelpos ir pomirtinės apdraudus per ilgus metus į draugijos iždą mokėjusieji na- riai ir dažniausiai sulaukęs žmogus senatvės die- nu, kuomet labiausiai reikalinga draugijos para- ma jo gyvenime, nebetenka to viso, ko tikėjosi į draugiją įstodamas. Jau šimtai lietuvių pašel- pinių draugijų ir kluubų bei jų narių šito liud- no likimo prigyveno. Neišvengiamai prie to ei- na ir visos kitos kolonijų pašelpinės draugijos.

SLA. ATEINA I PAGELBĄ.

Jau virš 50 metų Amerikoje sėkmingai gy- vuoja viena stipriausių ir didžiausių lietuvių or- ganizacijų — Susivienijimas Lietuvių Ameriko- je. Šios organizacijos reikalus prižiūri valstijų apdraudus departamentai, kurie kartu prižiūri pomirtinių ir ligoje pašelpų išmokėjimus. Moke- sčių lentelės irgi valdiškų bei autoritetinių įstaigų nustatytos. Susivienijime nariai gali ap- sidrausti nuo \$150.00 ligi \$5,000.00. Ligoje pa- šelpa mokama nuo \$6.00 iki \$12.00 savaitėje. Susivienijimas yra tokia stipri organizacija ir jos reikalai taip tvarkingai ir atsargiai vedami, kad nėra jokių sunkumų teisėtus pomirtines ir ligoje pašelpas išmokėti.

Atsižvelgiant į pašelpinių draugijų ir klu- bų neuztikrintą ateitį ir kasdien sunkėjančią jų būklę, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje nus- prendė teikti pagelbą jų išsilaikymui ir jų na- rių sumokėtų pinigų apsaugojimui nuo pražū- ties. Pagelba yra ta, kad Susivienijimas nutarė draugijas ir kluubus priimti palengvintomis są- lygomis. Svarbu draugijoms žinoti tai, kad juo- turtingesnė draugija, juo lengvesnėmis sąlygo- mis jos nariai gali įstoti į Susivienijimą. Ben- drais ruožais nusakant, draugijos ir kluubai ga- li dabar įstoti į Susivienijimą sekamomis labai palengvintomis sąlygomis:

1. Priimami visi draugijų nariai neatsižvel- giant į jų amžių, jei draugija turi užtektinai iž- de pinigų sumokėti reikalingus rezervus už se- nesnio amžiaus narius. Daugeliu atvejų drau- gijai prisijungiant prie SLA. nariams nereikės gydytojo sveikatos stovio paliudymo.

2. Draugijos nariai mokes žymiai mažesnius mokesčius kaip jų amžius nustato, jei draugija iš savo iždo pajėgs sumokėti už narius atatin- kamus rezervus ir prie to jie pataps pilnais na- riais ir gaus pilną pomirtinę ir ligoje pašelpą nuo pirmos dienos, kai įstos į Susivienijimą Lie- tuvių Amerikoje. Jei draugija kapitalu dar tiek turtinga, kad išgalvi už ilgesnį laiką narių duok- lių rezervus Susivienijimui sumokėti, tai jų duoklės Susivienijimui galės būti dar mažesnės, negu draugijai dabar moka ir dar galės gauti didesnę pašelpą ir apdraudą, negu iš draugijos tikisi gauti. Rezervų sumokėjimas reiškia, kad įstojančių į SLA. narių tam tikra dalis duoklių sumokama už praeitą laiką. Už kiek metų pra- cijoje rezervai sumokami, tiek metų draugijos narys atjauninamas duoklių mokėjimui.

3. Įstojusios į SLA. draugijos pasilaiko sa- vo vardą, apeigas ir esamą valdybą, nes SLA. pilnai pripažįsta tikybinių ir politinių įsitikini- mų laisvę. Kaip SLA. vienetoms, žinoma, joms bus duotas SLA. kuopos numeris. Taipgi tokios SLA. kuopos-draugijos pasilaiko savo turta, jei tokį turi, kaip: namus, kluubus, svetaines ir li- kusius pinigus, jei draugijos ižde liktų pinigų apmokėjus rezervus Susivienijimui.

4. Tie draugijos nariai, kurie jau yra SLA. nariais, draugijai prisidėjus prie SLA., gaus ata- tinkamą antrą apdraudą, jeigu tą sudėjus ne- viršins \$5,000.00 pomirtinės apdraudos ir \$12.00 ligoje pašelpos.

5. Svarbu draugijoms į Susivienijimą stoti tuojaus, dar šiais metais, nes su pradžia sekan- čių metų kai kuriose valstijose įstojimui drau- gijų į SLA. sąlygos pasunkės.

6. Priimant draugiją į SLA. prisieina kiek- vieni draugijai atskirus rezervų apskaitliavi- mus daryti, kas daug laiko paima ir sudaro Su- sivienijimui išlaidų. Todėl prašomos į SLA. Centrą kreiptis tik tos draugijos, kurios tikrai nori prie Susivienijimo dėtis ir kurios bent prin- cipe yra nutarusios tokį prisidėjimą vykinti.

SLA. NAUDA DRAUGIJŲ NARIAMS.

Susivienijimas iš savo pusės draugijų na- riams užtikrina šias naudas:

1. Tokią pomirtinę, kokią dabar draugijoje gauna, arba kokią sumokėti rezervai nustatys.

2. Ligoje pašelpą to laipsnio, už kurį nariai duokles mokes, ir ligoje pašelpa užtikrinta per visą narių amžį su tomis pertraukomis, kurias nurodo SLA. konstitucija.

3. SLA. nariai per visą amžį moka lygus mokesčius į SLA., kokius pradeda mokėti įstoda- mi į organizaciją.

4. SLA. nariai, patekę nelaimėn, gauna pa- šelpas iš SLA. Našlių ir Našličių Fondo labda- rybės keliu.

5. SLA. nariai gauna už tas pačias duokles didelį savaitinį laikraštį, SLA. organą „Tėvy- nę“, kuris tarnauja visiems kuopų ir narių rei- kalams, garsindamas jų visokį veikimą.

6. SLA. nariams ir jų vaikams Susivieni- jimas teikia paskolas augštesnius mokslus pasiek- ti. Susivienijimas ir jo kuopos rūpinasi priau- gančios mūsų kartos auklėjimu ir švietimu lie- tuvių kalboje ir dvasioje.

Bendrai imant, įstojusi į SLA. draugija ar kluubas momentaliai pastoja plataus ir svarbaus visuomeninio bei tautinio darbo dalinike, su didesniu prestižu ir pastikėjimu visuomenėje. Bet svarbiausiai, tai draugija apsaugoja savo narių sumokėtus pinigus ir apsaugoja savo na- rius nuo tos baisios skriaudos, kokią reikia na- riams panešti draugijai pakrikus.

Taigi kviečiame visas lietuvių pašelpines draugijas ir kluubus atkreipti rimtą dėmėsį į ši- mus pasiulymą pačių draugijų ir jų narių nau- dai. Draugijų ir kluubų valdybos bei veikėjai prašomi šį reikalą apsvarstyti ir savo draugijos susirinkime išskirti. Pareiškus draugijai norą dėtis prie Susivienijimo, visuomet gausite iš S. L. A. Centro Raštines plačius tuo reikalu paai- škinimus ir visokią kooperaciją.

ŽODIS SLA. VEIKEJAMS.

Šio SLA. Vajaus draugijų ir kluubų prijun- gimui prie Susivienijimo pasisekimas reikalauja SLA. veikėjų kooperacijos. Todėl šiuomi kvie- čiu talkon SLA. veikėjus ir prašau užsiregistru- otuoti šio Vajaus organizatoriais. Kiekvienas S. L. A. veikėjas, atlikęs draugijos įrašymą į SLA., gaus reguliarj organizatoriaus atlyginimą nuo vi- šų draugijos narių, kiek jų įstos į Susivienijimą. SLA. veikėjai, kurie supranta Susivienijimo rei- kalus, galės draugijoms ir kluubams įstojimo į SLA. svarbą ir naudą išaiškinti ir galės prijun- gimo formalumus tvarkiai ir sėkmingai pra- vesti.

SLA. Sekretorius, šio vajaus reikalais galės susirašinėti ir atlyginimą teikti tik tokiems S. L. A. veikėjams, kurie užsiregistruos Centre kaip organizatoriai šio vajaus. Todėl kurie S. L. A. veikėjai numatote, kad galėsite šiame va- juje pasidarbauti, neatidėliojant užsiregistruo- kite. Visais šio vajaus reikalais kreipkitės į S. L. A. Sekretorių Centro raštines adresu: 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Prašau visų pašelpinių draugijų, kluubų bei SLA. veikėjų atsidavusiai patarnauti ir pagelbėti pašelpinėms draugijoms ir kluubams kuovei- kiauusiai prisijungti, šiomis palengvintomis sąly- gomis, prie mūsų organizacijos. Tai svarbus ir reikšmingas darbas visai Amerikos lietuvių iš- eivijai. Kviečiu visus talkon!

M. J. VIKIKAS,
SLA. Sekretorius.

Lietuvos Olimpijadoj Bus Ir žirginis Sportas

Žirginio sporto sąjunga nutarė dalyvauti Lietuvos tautinėje olimpiadoje, kuri įvyks 1938 metų liepos mėn. pabaigoje. Tai bus žymus olimpiados programos pajavinimas ir papildymas.

Žirginio sporto ugdytojai teisingai nusiskundžia, kad šiam gražiausiam ir reikšmingiausia sportui Lietuvoje dar per maža skiriama dėmesio ir paramos. Iki šiol žirginio sporto ugdytu daugiausia rūpinasi kavalerijos karininkai su civiliais sudarę žirginio sporto sąjungą. Dabar šiai sąjungai vadovauja pulkininkas Kriaunaitis, kavalerijos štabo viršininkas. Sąjunga atsidėjusi dirba ir tikisi, kad žirginis sportas (jojimas) užims Lietuvoje pirmąją vietą.

Lietuviai iš senų laikų yra žirgų ir jojimo mėgėjai. Senosios Lietuvos valstybės kariai buvo garsūs raiteliai. Ir tikrai eiklūs žirgai anais laikais padėdavo lietuviams apsaugoti ir apginti didelės valstybės žemes. Žirgelis — juodberasis yra gražiausias apdaijuotas dainose, apipasakotas pasakose. Ir vėliau lietuvių pasižymėjo meile arkliams; arklys buvo ir dar tebėra žymiausias talkininkas, lietuvių ukinininko darbuose. Prieš karą daugelis ukinininkų versdavosi arklių priaugimu. Per karą Lietuvoje mažai teliko arklių: visus geruosius arklius iš ukinininkų atėmė rusai ir vokiečiai. Tačiau lietuvių ukinininko meilė arkliams po karo vėl pasireiškė ir per keliolika metų arklių tiek priauginama, kad jų kasmet po keletą tukstančių parduodama užsieniams.

Nors lietuvių ir labai myli arklius, bet buvo atpratę nuo jojimo sporto. Ir dabar, del visokių mažmožių mūsų ukinininkas į miestelį retai joja raitas, o vis važiuoja ar pėsčias eina.

O tai todėl, kad nemoka ant arklio taisyklingai sėdėti ir joti. Kariuomenės raitelių pulkai vėl lietuvius pratina į jojimą. Per tuos pulkus jau yra perėję daug tukstančių Lietuvos jaunimo. Kariuomenėje išmokę taisyklingai jodinėti, arklius tinkamai prižiūrėti, jie iš kariuomenės ir reikšmingiausia sportui Lietuvoje dar per maža skiriama dėmesio ir paramos. Iki šiol žirginio sporto ugdytu daugiausia rūpinasi kavalerijos karininkai su civiliais sudarę žirginio sporto sąjungą. Dabar šiai sąjungai vadovauja pulkininkas Kriaunaitis, kavalerijos štabo viršininkas. Sąjunga atsidėjusi dirba ir tikisi, kad žirginis sportas (jojimas) užims Lietuvoje pirmąją vietą.

Lietuviai iš senų laikų yra žirgų ir jojimo mėgėjai. Senosios Lietuvos valstybės kariai buvo garsūs raiteliai. Ir tikrai eiklūs žirgai anais laikais padėdavo lietuviams apsaugoti ir apginti didelės valstybės žemes. Žirgelis — juodberasis yra gražiausias apdaijuotas dainose, apipasakotas pasakose. Ir vėliau lietuvių pasižymėjo meile arkliams; arklys buvo ir dar tebėra žymiausias talkininkas, lietuvių ukinininko darbuose. Prieš karą daugelis ukinininkų versdavosi arklių priaugimu. Per karą Lietuvoje mažai teliko arklių: visus geruosius arklius iš ukinininkų atėmė rusai ir vokiečiai. Tačiau lietuvių ukinininko meilė arkliams po karo vėl pasireiškė ir per keliolika metų arklių tiek priauginama, kad jų kasmet po keletą tukstančių parduodama užsieniams.

Nors lietuvių ir labai myli arklius, bet buvo atpratę nuo jojimo sporto. Ir dabar, del visokių mažmožių mūsų ukinininkas į miestelį retai joja raitas, o vis važiuoja ar pėsčias eina.

KAUNAS. — Susisiekimo ministerija parengė projektą atidaryti garlaivių susisiekimą Neriu iki administracijos linijos.

Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo mokyklos auklėtiniai, kuriems per Kariuomenės šventę, lapkričio 23 d. Vytauto Didžiojo Universiteto studentai nupirko ir padovanojo šautuvus. Be to, studentės papuošė juos gėlėmis. Kairėje studentė sega kariuoni gėlę.

Žmonių Garbinami Dievai

Religija lydi žmoniją per visą jos gyvenimo istoriją, per visus jos kultūros laipsnius. Augo, plėtojosi kultūriniai atžvilgiu žmogus, augo ir tobulėjo jo religija. Religiją susikūrė pats žmogus, todėl ją visuomet turėjo tokią, kokią susikūrė patys.

Vieno tokio burtininko odiniame fetišų krepšyje buvo rastas didžiausias deimantas. Afrikoje fetišais kartais laikomos ilgos, vinių prikalintės kartys, paprasti rastagaliai, uolų atlaužos. Afrikos negrai taip pat turi „fetišų trobelių“, kuriose laikomi fetišai. Tai jau kažkas panašu į dievnamius, į bažnyčias. Toki dievnamiai statomi prie kapinių. Manoma, kad nuo fetišų garbinimo buvo pereita prie stabų garbinimo.

Tobulėdama, laipsnis po laipsnio žmonių religija prieina prie vieno dievo garbinimo arba monoteizmo. Nė viena, kad ir pati tobuliausia religija, nėra atsiradusi savaimingai, o yra religijų evoliucijos padaras. Kiekvienoje religijoje randame žemesnio laipsnio pradų ir formų. Suvokti dievus atitrauktai žmonėms visuomet buvo sunku, todėl jie juos visuomet stengėsi ir stengiasi juos supavidalinti. Iš čia atsirado visokių dievų pavidalų arba paveikslų. Nekultūringi, pirminio žmogaus ir stabai labai menki. Kultūredamas žmogus ir stabus darėsi vis gražesnius, didingesnius, puošnesnius.

Pirmasis žmogus nepajėgė suprasti gamtos reiškinį dėsningumo ir priežastingumo. Jis nepajėgė išskirti savęs iš aplinkinės gamtos, visa gamta su juo visais dailtais jam išrodė sutvarkyta taip, kaip jis pats. Jeigu jaučia žmogus, tai jaučia ir akmuo ir medis ir kt. daiktai. Jeigu žmogus gali padaryti gera ir bloga, tai lygiai taip pat gali veikti ir kiti gyvi bei negyvi daiktai.

Su fetišizmu beveik sutampa šamanizmas. Pastarasis nuo pirmojo skiriasi tuo, kad jo garbinamos dvasios ne atsitiktinai kuriama nors daikte apsigyvena, o nuolatos gyvena kitame, žmogui nematomame pasaulyje. Su tuo dvasių pasauliu ne bent kas gali susisiekti, o tik burtininkai, arba šamanai, kurie gali sužinoti, ko dvasios nori ir kurie savo užkeikimais gali priversti dvasias elgtis taip, kaip nori žmonės. Šamanas — tai burtininkas, kuris gali išpranašauti ateitį, rasti pavogtus daiktus, gydyti žmones, išvaidydamas iš sergančio kuno ligos dvasią.

Pirminis žmogus, žinoma, laiko savo dvasią nemirtingą. Mirtis jam yra tik dvasios atsiskyrimas nuo kuno; be to, dvasia nestaiga pameta kūną, o ir išsiskyrus iš jo, dar ilgai sukiniėjasi aplinkui, palaiko su mirusiu kunu kai kuriuos ryšius, o kartais gali vėl į jį sugrįžti.

Saulė, debesys, vanduo, vėjas, akmuo ir tt. turi savo dvasią, kuri veikia lygiai taip, kaip ir žmogaus dvasia. Tekančio vandens ošimas, vėjo kaukimas, nukritusio akmens garsas — tai vis dvasių balsai. Apdovanojęs gamtą nesukaitoma daugybe dvasių, pirminis žmogus vaikiškai bijo nakties tamsos, kiekvieno naujo, nepaprasto daikto, ar reiškinio. Iš gamtos sudvasinimo atsirado ir plėtojosi pirminė religija, kurios žemesnysis laipsnis vadinamas fetišizmu ir šamanizmu.

Mirusiųjų žmonių dvasių garbinimas pirminėse religijose užima labai žymią vietą. Kai kurios dvasios stačiai sudėvina, joms suteikiama didelė galia gyviesiems gera ar bloga daryti.

Dažnai kyla daug nesupratimų dėl darbininkams mokomo atlyginimo didumo. Vidaus reikalų ministerija turi teisę nustatyti atlyginimo minimumą, vadinasi, tokį atlyginimą, už kurį mažiau negali būti mokama. Toks atlyginimo nustatymas nėra labai geras budas darbininkams nuo išnaudojimo apsaugoti. Dažnai čia buna nepatenkinti ir darbdaviai ir darbininkai. Darbininkai kartais stato savo reikalavimus ir juos kai kada paremia streiku. Kadangi darbininkai nežino įmonės finansinio pajėgumo ir dažnai pastato perdidelius reikalavimus, tai pralaimi ir skaudžiausiai nukentčia darbininkai.

Fetišai, galima sakyti, ir buvo pirmieji žmogaus dievai. Fetišizmas buvo garbinimas dvasių, gyvenančių, esančių tam tikrame daikte ar daiktų buryje. Galingu fetišu gali pasidaryti bent kuris paprasčiausias daiktas: akmuo, medžio gabalas, žolės pluoštas, plaukų žiupsnelis, gabalas virvės ir tt. Padarius bent kokį daiktą, galima įvilioti į jį dvasią, kuri suteikia tam daiktui savo galybę. Tuomet į fetišą žiurima, kaip į gyvą daiktą, jam meldžiamasi, dedama aukos arba kaip į dvasios veikimo įrankį. Pastaruoju atveju fetišas tampa talismanu arba amuletu, kuris tarnauja jo savininkui ir saugoja jį nuo įvairių negerovių. Jeigu fetišas nerodo savo galybės, tai jį numeta, kaip nieko nevertą daiktą.

Iš pirminio animizmo, t. y. iš gamtos sudvasinimo išsiplėtojo ir gyvulių bei augalų garbinimas. Pirminis žmogus į gyvulius žiūrėjo, kaip į jį panašius padarus; jis tikėjo, kad žmogus gali pavirsti gyvuliu, kad į gyvulius gali persikelti, juose įsikūnyti mirusių žmonių dvasios. Gyvulių bei augalų garbinimas perėjo ir į vėlesnių laikų religijas. Antai senovės Egiptui buvo apie 100 sudėvintų gyvulių ir paukščių. Ir šiaip jau visus savo žymiuosius dievus egiptėnai vaizdavo su žvėrių ar paukščių galvomis. Tie patys egiptėnai turėjo apie dešimtį šventųjų augalų, o senovės graikuose medžiuose buvusios įsikūnytos deivės drėdos.

Laikui bėgant, iš nesukaitomos daugybės dvasių pradeda išskirti palyginti nedaug galingų dievų arba dvasių, atsiranda vyresnių ir žemesnio laipsnio dievų ir tokiu būdu iš pirminio palaido dvasių garbinimo išauga tobulėnė religijos forma politeizmas, arba daugiadievybė.

Lietuvos Baltijos Lloydas

Nors Bendrovė jauna, bet matyti, geroj vadovybėj. Palyginti su mažomis lėšomis (3,500,000 litų akc. kapitalo) vystosi ir parodo žymų progresą. Kaip ir visos Lietuvos akcinės ar kooperatyvinės bendrovės šiandienai savo bendrovei atsiekti, bet žiuri į ateitį ir siekia augštesnių valstybinių uždavinių: užauginti savo lietuvišką sveiką prekybinį laivyną.

nią, kad Lietuvos Baltijos Lloydas vėl įgyjo naują, jau septintą, laivą apie 2,400 netto reg. tonų, statytą tik 1931 metais. Drauge su kita Klaipėdos firma, Lietuvos prekybinis laivynas turi jau dešimt nuosavų laivų. Jau ir dabar „Maitas“, „Pieno Centras“ be reklamės, be trukimo siūnia didelę dalį savo eksporto per savo uostą Klaipėdą ir savo laivynu. Mažai kas žino, kad jau ir prekės einančios pas mus į Ameriką dalinai eina „Lietuvos Baltijos Lloydo“ laivais iki Antverpeno ir tik čia perkraunami į kitas okeaninius laivus — taigi, dalis frachto jau atitenka Lietuvai.

Lietuvoje pasirūšusių drašų, jurų mylinčių vyrų nestinga. Vyriausybė jiems padėjo išeiti mokslus ir atlikti plaukiojimo praktiką svetimų šalių laivuose ir mes dabar jau turime savo branduolį kapitonų ir jų pagalbininkų. Kiek stinga augštesnių specialistų masinių srityje, bet ir čia jau pasiūti užsienius išeiti mokslus, ir ta spraga jiems sugrįžus bus užpildyta. Drauge su savo specialistų augimu, auga ir prekybinis laivynas. Ir tame augime jaučiasi ne rizikingi eksperimentai, bet tvirta sistema. Neperkami iš karto perdideli laivai, kuriems tuojau gal nebūtų nei prekių, nei savo vado, bet įgyjant sekantį naują laivą ieskomi tokie, kuriems tuojau yra darbas ir prityręs vadas.

Dėlėjant laivų tonažui, didėja ir galimybės, auga ir užsieniniai. Esame tikri, kad jau net mūsų laivyno bendrovės vadovybė jau dabar galvoja, kada ir kaip ji siųs savo pirmąjį — laivus į Ameriką. Tai jau ne svajonė, bet artimiausių metų reali užduotis. Be abejo, kad atsiekti to savo tikslo, ir didins savo akcinį kapitalą, o gal dalį tų akcijų užleis ir mums, amerikiečiams. Piršliai neteisus su tuščiom rankom, bet iki to laiko jau turės gražią flotiliją nuosavų, niekam nepraskolintų laivų. G. K.

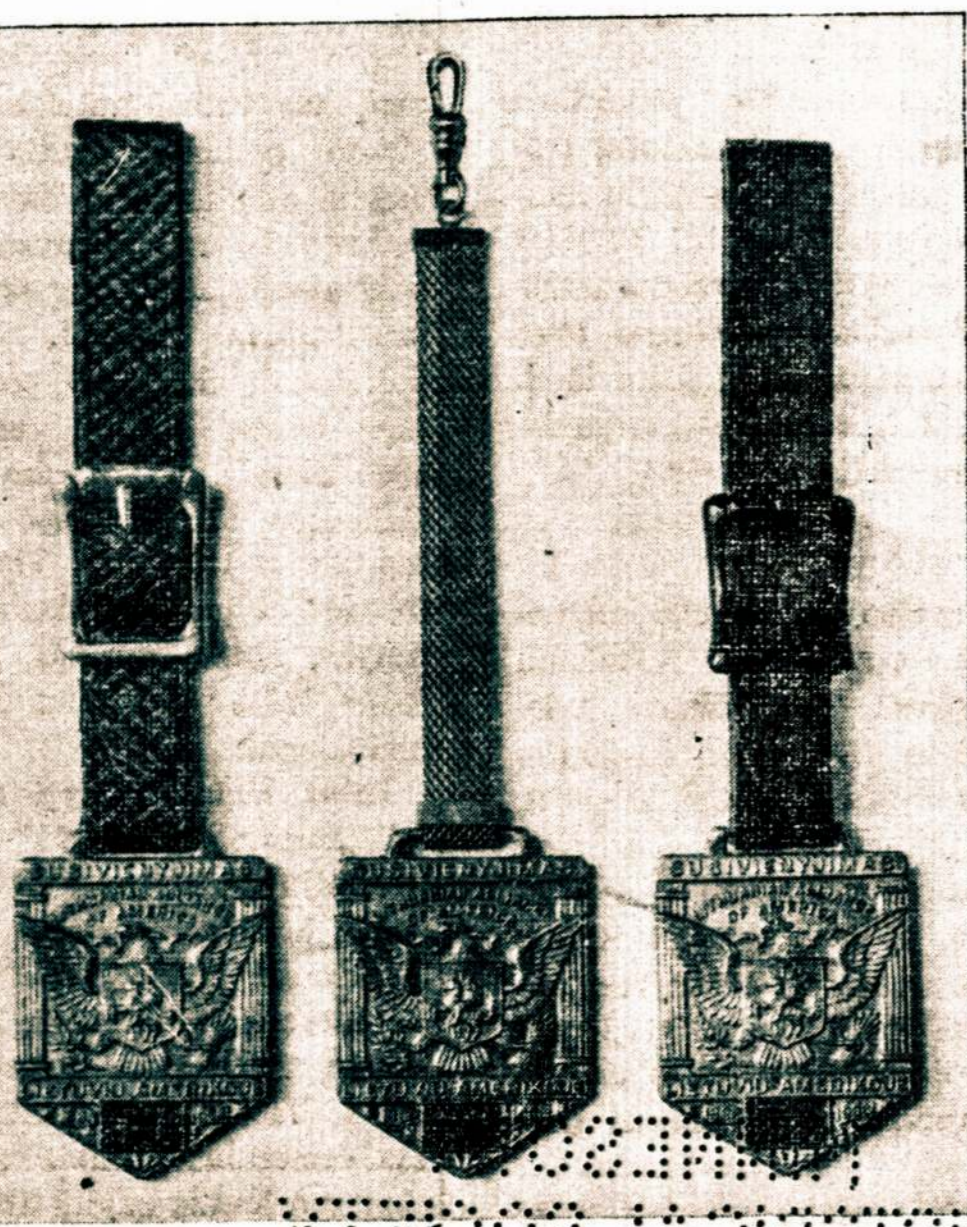
SLA. Pildomosios Tarybos Ir Pastoviųjų Komisijų Adresai

- Pildomoji Taryba:**
 Adv. F. J. Bagočius, Prezidentas, 253 W. Broadway, So. Boston, Mass.
 J. K. Mažukna, Vice Prezidentas, 1325 W. North Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
 Dr. M. J. Vinikas, Sekretorius, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
 Adv. K. P. Gugis, Išdininikas, 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.
 Dr. J. S. Staneslow, Doktoras Kvotėjas, 95 N. Main St., Waterbury, Conn.
 S. Mockus, Iždo Globėjas, 726 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
 E. Mikužiūtė, Iždo Globėja, 2121 N. Western Ave., Chicago, Ill.

- Istatų Komisija:**
 Adv. J. J. Grish, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
 J. Miliauskas, 918 Woodward Ave., McKees Rocks, Pa.
 W. M. Amsie, 21 So. Monroe Terrace, Dorchester, Mass.
- Apšvietos Komisija:**
 Adv. Kl. Jurgelionis, 3497 S. Lowe Ave., Chicago, Ill.
 Adv. N. Rastenis, 501 Hearst Tower Bldg., Baltimore, Md.
 A. S. Trečiokas, 314 Walnut St., Newark, N. J.
- Finansų Komisija:**
 J. P. Varkala, 3241 So. Halsted St., Chicago, Ill.
 J. Marcinkevičius, 4508 — 8-th Ave., Kenosha, Wis.
 A. J. Zalatorius, 827 W. 33-rd St., Chicago, Ill.
- Apšvietos Komisija:**
 Dr. M. J. Vinikas, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
 Mrs. F. G. Edkins, 1418 Muskegon Ave., Grand Rapids, Mich.
 V. J. Količienė, 2222 Forbes St., Pittsburgh, Pa.

- Kontrolės Komisija:**
 S. Cegužis, 38 So. Main St., Mahanoy City, Pa.
 T. Matas, 43 Fox Street, Waterbury, Conn.
 S. Cibulskis, 502 Hanson Ct., Far Rockaway, N. Y.
- Sveikatos Komisija:**
 Dr. A. Montvidas, 2400 Madison St., Chicago, Ill.
 Dr. S. A. Slakis, 6733 Crandon Ave., Chicago, Ill.
 Dr. P. Zalatorius, 6600 So. Artesian Ave., Chicago, Ill.
- SLA. Stovio Skundų Ir Apeliacijų Komisija:**
 Adv. K. Kalinauskas, 33 Rosemont St., Dorchester, Mass.
 J. Tareila, 85 Vernon St., Waterbury, Conn.
 S. Bakanas, 2404 Charles St., N. S. Pittsburgh, Pa.
- Jaunuolių Komisija:**
 K. Steponavičius, 4142 Archer Ave., Chicago, Ill.
 K. Michelsonas, 741 McDonough St., Brooklyn, N. Y.
 J. Valaitis, 676 Driggs Ave., Brooklyn, N. Y.

SLA. Jubiliejinės Pakabėlės

Šiame atvaizde matome SLA. 50 metų Auksinio Jubiliejaus atminčiai specialiai pagamintas pakabėles, kurios yra tinkamos dėvėti prie laikrodėlių.

Atvaizde matomos trys pakabėlės, kurių pirmutinė yra su juodos ir trečia su rudos odos dirželiais ir kurios parduodamos tik po 75 centus. Vidurinė pakabėlė yra su paukuotu ratėliu, kurios kaina \$1.50.

Palyginamai šių pakabėlių nedidelį skaitlių turime pagaminę. Tad visi tie SLA. nariai, kurie Jubiliejaus atminčiai pakabėles norite įsigyti, tuojau užsakykite ir sykiu su užsakymais prisiųskite pinigų, arba galite užsakyti pas kuopos sekretorių, jam įduodami pinigų.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA, 307 West 30-th Street, New York, N. Y.

Pašelpinės Draugijos Kviečiamos Užtikrinti Savo Ateitį Prisidedant Prie SLA.

Baltijos Valstybių Saugomas Sustiprėjęs

Generalas Laidonoris, estų kariuomenės vadas, laikomas tarptautinių santykių ir karo reikalų dideliu žinovu. Su jo nuomone skaitomasi ir didžiojoje valstybėje. Pavyzdžiui, gen. Laidonoris buvo pakviestas ir sekmingai išsprendė didelį Mosulo žibalo versmų ginčą. Taigi įdomu, kaip gen. Laidonoris vertina Baltijos valstybių saugumo reikalus.

Estijos tėvynės sąjungos posėdyje gen. Laidonoris pasakė kalbą, kurioje nušvietė Estijos tarptautinę padėtį ir palietė Baltijos valstybių saugumo klausimą. Jis pareiškė, kad anksčiau per Baltijos kraštus ėjo svarbūs tarptautiniai keliai ir juose kryžiausi daugelio didžiųjų valstybių interesai. Dabar aplinkybės esančios kitokios. Kai Rusija perkėlė savo sostinę iš Petrogrado į Maskvą, šios valstybės sunkumo taškas nutolo nuo Baltijos kraštų. Žiūrint geografinės padėties, Baltijos valstybės, — Lietuva, Latvija, Estija, — negresia didesni pavojai, negu kurioms kitoms valstybėms.

Gen. Laidonoris neskiria

daug reikšmės Baltijos kraštų neutralumo tarptautiniam patikrinimui, jeigu toks patikrinimas ir būtų padarytas. Baltijos valstybės, glaudžiai bendra darbiaudamos ir budamos pasiruošusios, gali pačios patikrinti savo saugumą ir apsiginti nuo galimų užpuolimų. Anot gen. Laidonorio, neteisinga esanti pažiūra, kad didžiosios valstybės galinčios lengvai mažasias valstybes „praryti“. Pavyzdžiui, per pasaulinį karą žlugo kai kurios didžiosios valstybės, o mažosios kai kurios tautos atgavo laisvę bei nepriklausomybę; po karo mažesniųjų valstybių skaičius yra žymiai padidėjęs ir jos tarp didžiųjų valstybių vaidina taikos vaidmenį.

Jeigu net Sov. Rusija ir Vokietija susitartų ir nustatytų glaudžius santykius, tai ir tada Baltijos valstybių padėtis nepablogėtų, nes nei viena šių didžiųjų valstybių nepanorės, kad antroji įsitvirtintų Baltijos jūros rytų pakraščiuose. Ir šiuo atveju Baltijos valstybės priklauso pusiausvyros palaikytojų vaidmui. Tsh.

Lietuvos Rašytojų Ir žurnalistų Draugijos

Lietuvos plunksnos darbininkai, rašytojai ir žurnalistai — laikraštinkai, prieš keliolika metų buvo sudarę bendrą organizaciją — Lietuvos Rašytojų ir žurnalistų Sąjungą. Tačiau ta sąjunga keletą metų merdėjo, neparodė veikumo. Dageiui atrodė, kad sąjunga pagyvėsianti, jeigu bus sudarytos dvi organizacijos — žurnalistų ir rašytojų. Pirmieji žurnalistai sukūrė savo atskirą sąjungą. Ir tikrai, žurnalistų Sąjunga pradėjo augti, stiprėti, gyvėti. Dabar žurnalistų Sąjunga turi apie 150 narių, kuri jau įsigijusi net poilsio namus Giruliuose, Klaipėdos krašte. Žurnalistų bendravimas vienoje organizacijoje teigiamai atsiliepė į spaudą, sušvelnindamas įvairius ginčus. Sąjunga padeda savo nariams žurnalistams pašelpomis kurioms nors nelaimės ištikus; ji paruošė žurnalistų pensijų įstatymo projektą, prie kurio prisidėjo ir rašytojai; tikimasi, kad projektas netrukus taps įstatymu.

Kiek vėliau, prieš ketvertą metų, ir rašytojai įsteigė savo organizaciją — Lietuvos Rašytojų Draugiją. Ši draugija taip pat parodė daug gyvumo ir per trumpą laiką išaugo rimta organizacija.

Rašytojų Draugija daug rūpinasi kelti visuomenėje susidomėjimą literaturoje bei lietuviška knyga. Draugija yra suruošusi daug literatūros vakarų ne tik Kaune, bet ir provincijos miestuose; literatūra nuolat propaguojama ir per radio. Pasirūpinama skiriamu privačių literatūros premijų tikslėniu sutvarkymu bei paskirstymu.

Rašytojų Draugija užmezgė artimus draugingus santykius su Latvijos ir Estijos literatūros sąstarve, kaip kad žurnalistai yra įkūrę Baltijos spaudos sąstarvę. Rašytojų sąstarvės įkurimą kiek sutrukdė latviai, nes jų rašytojai yra vienoje organizacijoje su žurnalistais.

Jau yra paruoštas ir Baltijos rašytojų sąstarvės statusas ir sąstarvės įgyvendinimas yra tiksliai laiko ir formuluojamas klausimas.

Lietuvos Rašytojų Draugija artimai bendradarbiauja su Lietuvos žurnalistų Sąjunga. Kai žurnalistai paruošė pensijų įstatymo projektą, tai ir rašytojai tą projektą priėmė. Abiejų organizacijų bendromis pastangomis patobulintas projektas netrukus bus įteiktas vyriausybei ir seimui: Vyriausybės ir seimo augstieji asmenys su žurnalistų ir rašytojų pensijų įstatymo sumanymu jau yra supažindinti ir yra pareiškę jam priitarimą. Todėl galima tikėtis, kad įstatymas bus priimtas ir patvirtintas. Tuo įstatymu numatoma pensijos ir užsienioose lietuvių spaudai dirbantiems žurnalistams ir rašytojams.

Pažymėtinas Rašytojų Draugijos darbas — Literatūros Fondo įsteigimas. Fondas įsteigiamas skirti stipendijas ir bendrai remti literatūros kilimą. Fondo lėšas sudarys rėmėjų aukos ir kitokios pajamos. Įdomu, kad Literatūros Fondas, turėjo romantišką pradžią: viena nežinoma pradžios mokyklos mokytoja paaukojo Rašytojų Draugijai 1,000 litų. Draugija tą tukstantį litų ir padėjo į Literatūros Fondą, kaip pirmąjį įnašą. Vėliau pati Draugija iš savo išdo lėšų pasikyrė tam fondui šešis tukstantų litų. Ir taip susidarė Literatūros Fondo kukli pradžia.

Bendrai, Lietuvos rašytojai paskutiniaisiais metais gražiai pasirodė ir savo gausingais bei vertingais kuriniais. Tsh.

KAUNAS, gruod. 27 d. — Per Kalėdas Kaune susituoė 109 poros ir pakrikštyti 248 vaikai.

Naujosios Anglijos Draugijoms

Šiuo metu, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje antro apskirio komisija, prašome jus suteikti mums visų organizacijų, pašelpinių draugijų bei klubių antrašus su jų sekretorių ir prezidentų vardais.

Siųsdami mums pageidaujama sąrašą, malonėkite pastebėti kiek draugija turi narių.

Tikslas gavimui visų organizacijų vardų ir jų stovio suteiks mums galės sukviesti jus ir vieną bendrą konferenciją kada nors kovo mėnesį. Pamatas kvietimui tokios plačios visų lietuvių konferencijos bus susitvirtinti jauną augusį jaunimą lietuviškojo dvasioji ir drauge gal atsiras jėgų įsteigti vieną Naujojo Anglijos lietuvių vaikams lavinimo kempę bei mokyklą vasaros vakacijų laikui.

Tas paliečia tik Naujosios Anglijos lietuvius.

Bukite ant tiek geri ir skubiai prisijuskite visų organizacijų antrašus ne vėliau 25 d. sausio, 1938 m. Siųskite laiškus sekantiems antrašais: F. Kesleris, 8 Vernom St., Chelsea, Mass.

Su augšta pagarba, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 2-ro Apskr. Komisija: Prof. B. F. Kubilius, pirm., F. Kesleris, sekretorius, K. Jurgelūnas, J. Dirvelis, V. Minkienė.

Širvydo Biografijos Reikalu

Atsišaukimas į Visuomenę.

Padėkite J. O. Širvydo biografijos komitetui išleisti Širvydo biografiją — Amerikos lietuvių istoriją.

Vajus sukelti reikalingą pinigų sumą J. O. Širvydo biografijai išleisti jau arti pabaigos. Trūksta dar apie poros šimtų dolerių, kuriuos norima sukelti pabaigoje sausio—vasario mėnesių, kad rankraštį būtų galima tuojais į spaudą Lietuvoje atiduoti, ir kad šiame pavasary visiems Širvydo biografijos fondo rėmėjams, aukotojams ir prenumeratoriems, būtų galima knygą išdailinti.

Knygos bus apie 350 puslapių su paveikslais. Jos turinys apims ne vieną vėlonio J. O. Širvydo dienoraščius ir užrašus, bet ir Amerikos lietuvių visuomenės gyvenimo istoriją, kroniką, veikėjų biografijas, įstaičių, bendrovių ir laikraščių veiklos aprašymą; vienu žodžiu, leidėjai ir redaktoriai nori padaryti ne vien gražų J. O. Širvydo atminčiai vertą literatinį paminklą, bet ir svarbų Amerikos lietuvių istorijai leidinį.

Kiekvieno aukotojo ar prenumeratoriaus vardas bus įdėtas į knygą kaip bendraleidėjo ir kiekvienas gaus knygos egzempliorių. J. O. Širvydo biografiją išleisti jau daug kas yra aukoję: SLA organizacija, T. M. D. 3-čia kuopa, Tautininkų Klubas, Moterų Draugija Vievyne, Lietuvių Piliiečių Klubas, taip pat kai kurie profesionalai, daktarai, advokatai, veikėjai, verslininkai ir darbininkai. Už tai Komitetas Biografijai Leisti nori turėti vardą kiekvieno sąmoningo lietuviu, profesionalo ir veikėjo leidėjų tarpe.

Šis viešas atsišaukimas į visuomenę yra jau paskutinis. Todėl prašome visų, kuriems J.

Įvairios Lietuvos Žinios

APIE LIETUVOS—LENKIJOS SANTIKIUS.

Spaudoje ir kalbose buvo pasklidę gandai, kad Francijos užsienių reikalų ministeris Delbosas, viešėdamas Lenkijoje, nurodęs lenkų politikos vadovams, kad taikos palaikymo labai labai būtų pageidautina, kad Lenkija sutvarkytų santykius su savo kaimynais — Čekoslovakija ir Lietuva. Buvo kalbama, kad Lenkijos užsienių reikalų ministeris Bekas prašęs Latvijos užsienių reikalų ministerį Munterą tarpininkauti tarp Lietuvos ir Lenkijos santykių užmezgimui.

Dar nepaaiškėjo, ar šitie gandai turi kokį pagrįdą. Baltijos santarvės konferencijos metu Taline latvių, estų ir kitų dalių žurnalistai kreipėsi į Lietuvos užsienių reikalų ministerį Lozoraitį tuo klausimu. Ministeris atsakė, kad jis nieko nežina apie Delbosą ar Beko kokius nors žygius Lietuvos—Lenkijos santykių reikalu. Tinka manyti, kad visi šie gandai yra pramanyti ir keno nors paleisti kuriais nors sumetimais.

SENOVĖS PINIGAI LIETUVOS MUZIEJAMS.

Labai vertingą dovaną perdavė Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejui ir Kretingos muziejui ukininkas Juozas Drungilas, Baulbių kaimo, Kartenos valsčiaus. Jis savo lauke išarė puodą senoviškų sidabrinų pinigų, 5 kilogramus svorio, apie 1,800 monetų. Tas tai monetas ir padovanojo muziejams. Pinigai įvairių valstybių: švedų 1667 met. su Karolio XI atvaizdu, 1770 metų su Karolio XII atvaizdu, Belgijos—Olandijos 1683 met., Prūsijos 1668, 1702 met. su Fridriko atvaizdu ir tt. Taip pat yra įdomių Lietuvos Lenkijos valstybės monetų, kurių vienoje pusėje yra išmūšti Lietuvos Vytis ir lenkų erelis, kitoje — Augusto III atvaizdas. Lenkų valstybės monetų yra su ženklais: XXX, GRO, POL ir kt.

TRUKSTA LIETUVOJE IR ŽEMĖS UKIO DARBININKŲ.

Lietuvos pažangą gal geriausiai parodo darbininkų reikalai. Jau senai iš Lietuvos beveik nėra jokios emigracijos, išvažiuoja, tiesa, kasmet po keletą šimtų žmonių, bet tai dažniausia pas gimines. Nedarbas žmonių iš Lietuvos jau nestumia. Paskutiniaisiais metais net jaučiamas darbininkų trukumas. Jei kas atsiranda žiemą kiek bedarbių, tai tiksliai dėl to, kad nėra

O. Širvydo atminčiai brangi ir gerbtina, nevilkinant prisijusti savo aukų-prenumeratą nors \$1.00 vardu: J. Sagsys, 95-09 Woodhaven Court, Ozone Park, N. Y., arba P. Narvydas, 336 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Visiems Širvydo biografijos fondo rėmėjams ir aukotojams reiškiamas savo gilia pagarba ir padėka. J. SAGYS — pirm.

tikslaus darbininkų į esamus darbus paskirstymo. Bekilanti Lietuvos pramonė vis suima daugiau naujų darbininkų. Tiksliai per vienerius paskutinius metus pramonės įmonės priėmė apie 8,000 naujų darbininkų. Cukraus pramonės atsiradimas ir žemės ukio kilimas reikalauja daugiau ir laukų darbininkų.

ŠAULĖS UŽ TAUTINIUS RUBUS.

Lietuvos nepriklausomybės 20 m. sukakties proga Mariampolėje ruošiamos didelės iškilinės. Tame darbe neatsilieka ir moterys. Jos per tas iškilines nori gausiai pasirodyti, apsirergusios tautiškais rubais. Tautinių rubų propagandą ėmėsi organizuoti Mariampolės rinktinės 58 moterų šaulių būrys. Tuo reikalu išleistas atsišaukimas, kuriame kviečiamos moterys įsigyti tautinius rubus. Būrys ėmėsi iniciatyvos ir tautinius rubus austi. Suorganizuota taut. rubų auđėjų grupė, kuri skubiai ir lengvomis sąlygomis pagamina gražius taut. rubus.

LIETUVOJE DIRBAMI IR VAGONAI.

Paskutiniaisiais metais žymiai padidėjo Lietuvos geležinkeliais prekių pervežimas. Ypač gyvas pervežimas vyksta žiemos metais, kad net nebeužtenka vagonų visam jų pareikalavimui patenkinti. Riedmenų įgijimo klausimą geležinkelių vadovybė jau nekartą svarstė ir dabar nusistatytą gaminti jas savo dirbtuvėse. Virbalio dirbtuvės jau išleido pirmuosius vagonus — 6 Vakarų Europos tipo platformos su mediniais runtais miško medžiagai vežti. Vagonai turi automatinius stabdžius. Priėmimo komisija pripažino juos labai gerai padarytus. Virbalio dirbtuvės iki metų galo pagamins iš viso iki 20 platformų. Kauno dirbtuvėse gaminami dengti vagonai. Tai pirmieji vagonai pagaminti Lietuvos dirbtuvėse.

LIETUVOS UKININKAMS PAGELBA.

KAUNAS. — Gruodžio 22 d. seimas priėmė nukentėjusiems nuo audrų ukininkams šelpti įstatymą. Tą pačią dieną seimas svarstė ir priėmė kitą svarbų įstatymą, būtent: kaimo gyvenytojų sveikatingumo reikalui, kuriuo einant ateinančiais metais miesteliuose ir kaimuose bus įsteigta 200 medicinos punktų. Medicinos personalas kaimuose bus šelpiamas valdžios.

Be to, prieš išsiskirstydamas Kalėdų šventėms, seimas priėmė žyminio mokesčio įstatymo pakeitimą, kuriuo ukininkų susirašinėjimas su žemės Banku atleidžiamas nuo žyminio mokesčio. Po tų trijų kaimui svarbių įstatymų, Valstybės prezidento aktu nepaprastoji seimo sesija uždaryta.

Ilustruotas Pasaulis
turi virš 40,000 prenumeratorių
PLAČIAUSIAI SKAITOMAS LIETUVOS
S A V A I T R A Š T I S
12—16 pusl. didelio formato
Amerikiečiai turėtų per „ILIUSTRUOTA PASAULI“ sekti savo tėvynės ir pasaulio gyvenimą.
PRENUMERATA: metams du doleriai, pusei metų vienas doleris.
Adresas: „Ilustruotas Pasaulis“, Kaunas, Lithuania.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNYGYNE

- Galima Gauti Sekančios Knygos:**
- Amerika — Informacijos apie Ameriką ir tt. — pusl. 48 — \$1.00
 - Aprauda ir Pašalpa — pusl. 32 — 10c.
 - Daktaras iš Prievartos (Komedija) — 20c.
 - Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68 — 20c.
 - Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Angliai — 20c.
 - Kas iš Kur Pareina? — 20c.
 - Kelonė ir Sidlavą — pusl. 48 — 15c.
 - Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 — 40c.
 - Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu — pusl. 102 — 35c.
 - Lindvikas Pasteris — pusl. 48 — 15c.
 - Nanų ir Ypatos Hygiena, 31 pusl. — .10
 - Nuo Degtinės (Komedija), 19 pusl. — .10
 - Petras Žemaitis, 69 pusl. — .15
 - Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35 — 10c.
 - Rutvilė (Tragedija), 151 pusl. — .40
 - SLA. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo aparais — 2.00
 - Viršminėtas knygas SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA

- UŽ PILNĄ KAINĄ:**
- Aisopo Pasakos, 346 pusl. — \$1.25
 - Aras, Kvartetas — 40
 - Susiprato (Tragi-Komedija) pusl. 64 — 20c.
 - Aritmetikos Uždavynas (Vadovėlis aritmetikos pradžiai), 103 pusl. — 50
 - Geografija arba Žemės Aprašymas, 467 pusl. — 3.00
 - Iš mūsų kovų ir žygių, 59 pusl. — .15
 - Kražių Skerdynė, 77 pusl. — .15
 - Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksų Drama — 40
 - Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje — pusl. 258 — 1.00
 - Pasaulio Istorija (Parašė G. H. Wells), 292 pusl. — \$2.25
 - Vaikų Daržymėdžiui — pirmamjam Pradžios Mokyklos Skyriui (Beletristika ir gamta), pusl. 400 — 1.00
 - Vaikų Daržymėdžiui — Antroji Dalis (Gimtinės mokslui), pusl. 314 — 1.00
 - Vaikų Daržymėdžiui — Trečiamjam Pradžios Mokyklos Skyriui (Krašto mokslas ir kiek geografijos), pusl. 280 — 1.00
 - Žinynas (iš įvairių mokslo šakų), puslapių 392 — 2.25
 - Vilnius — (Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų) — 4.00

MIKO PETRAUSKO.

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekantios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.:

- Eglė (Zalčių Karalienė) — 10.00
- Pasaka (Dramatiška Daina) — .80
- Zalčių ir Gulbės Dievaičio duetas — .75

ANTANO BACIULIO.

- Oi, Dainos (solo arba duetui) — .50
- Piemenėlis (Duetas) — .50
- Lietuva (solo balsui, smuikui ir pianui) — 1.00
- Meilė (Love) (Solo balsui, smuikui ir pianui) — 1.00
- Artojas (solo žemam balsui ir pianui) — .75
- O, Laisve (Mišram kvartetui arba chorui) — .50
- Jonas ir Sijonas ir Šaktinis (solo ir pianui) — .75
- Audra prieš dieną (solo) — 1.00
- Žvėgždute ir Aušta rytas (solo ir duetas) — .75
- Nokturnas (Duetas Bassui ir Sopranui) — 1.25
- Myliu (Mišram kvartetui arba chorui) — .75
- Ko vėjai pučia (Keturiems balsams ir pianui) — .50

Reikalaudami augščiau minėtų knygų, rašykite sekantią:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

SLA. Penkto Apskričio Jubilejinis Koncertas

ARTISTĖ ELENA SADAUSKAITĖ, kuri dainuos SLA. penkto apskričio koncerte sausio 23 d.

Šiemet sukanka lygiai 25 metai, kai gyvuoja SLA. penktas apskritis, kuris veikia New Yorko ir New Jersey valstijose. Šia proga rengiama nepaprastai gražus koncertinis programmas su šokiais Susivienijimo (Alliance Hall), 197 Grand St., Brooklyn, N. Y. Programo pradžia 5 val. popiet, šokių — 8 val. vakare.

Koncerto programą pildys plačiai žinomi šios apylinkės artistai: dainininkė p-lė Elena Sadauskaitė, kuri jau keli metai dalyvauja amerikonių scenoje ir radio programose ir kuri taipgi yra dalyvavusi daugumoje lietuvių koncertų. Feliksas Morkus — visiems gerai žinomas šios apylinkės baritonas, T. Sadlauskas — neseniai atrastas kaip nepaprastai gabus pianistas ir H. Virbickas — smuikininkas. Be šių bus dar ir kitokių pajavirinių, apie ką pranešime vėliau.

Šiuo kviečiame visus šios apylinkės SLA. narius ir bendrai lietuvius šiame rengime skaitlingai dalyvauti ir SLA. penkto apskričio 25 metų sukaktį tinkamai atžymėti. Visi pilnai busite patenkinti, nes programmas bus toks, kokių retai kada mums tenka girdėti. Įžanga gausna pigi: 75c. ir 50c. į koncertą ir 50c. tik į šokius.

SLA. Penkto Apskričio Valdyba:
A. S. Trečiokas, pirm.,
P. Bajoras, sekr.,
A. B. Strimaitis, išdin.

PRANESIMAS SLA. PENKTO APSKRIČIO KUOPOMS IR DELEGATAMS.

Savu laiku visoms SLA. penkto apskričio kuopoms buvau pranešęs, kad apskričio metinis suvažiavimas įvyks sausio 23 d., SLA. Centro Raštiniėje, 307 W. 30-th St., New York, N. Y. Delei susidėjusių aplinkybių suvažiavimo vieta pakeičiama ir dabar suvažiavimas įvyks sausio 23 d., Susivienijimo Svetainėje, 197 Grand St., Brooklyn, N. Y. Pradžia 11 val. ryte.

Prašau visus SLA. penkto apskričio delegatus tai gerai įsitęmėti ir posėdžiams atvykti į augščiausia vieta — 197 Grand St., Brooklyn, N. Y., 11 val. ryte.

bus-tuo, kad jame minėsi 25 metų gyvavimo sukaktį ir po suvažiavimo ta pačia proga yra rengiama gražus koncertinis programmas su šokiais. Taipgi turime išrinkti apskričio naują valdybą ir atlikti kitus svarbius reikalus, kurie liečia visą mūsų organizaciją ir visus jos narius.

Prašau visų delegatų į posėdį nepavėluoti. Suvažiavimas prasidės lygiai 11 val. ryte. Todel visi laiku atvykite.

P. Bajoras,
SLA. penkto apskr. sekr.

LANKĖSI REDAKCIJOJ SVEČIAI.

Naujųjų metų švenčių proga buvo atvykę New Yorke paviešėti SLA. ir visuomenės veikėjas bei SLA. 188 kuopos, So. Boston, Mass., pirmininkas prof. B. F. Kubilius su savo žmona, dainininke O. Kubilienė. Ta proga prof. Kubilius porą kartų lankėsi SLA. Centro Raštiniėje ir „Tėvynės“ redakcijoje. Plačiai pasikalbėta Susivienijimo Liet. Amer. 2-ro apskričio užsibrėžtais darbais ir lietuvinimo srityje bei lietuvių palaikymui Mass. valstijos lietuvių kolonijose.

Taipgi lankėsi „Tėvynės“ redakcijoje SLA. 33 kuopos veikėjas p. A. Balutis iš Miners Mills, Pa. Besikalbant paaiškėjo, kad p. Balutis ištikus skaudai nelaimė dirbant angliakasyklose — sužeista koja keli mėnesiai atgal ir iki šiol dar negali dirbti. Taipgi p. Balutis papasakojo, kad angliakasyklų apylinkėje labai sunku darbo žmoniems gyventi.

PIGI TIESIOGINĖ KELIONĖ I LIETUVOS JUBILEJŪ.

Atminkite, vasara Lietuvoje rengiamos kelionės, iškilmes ir šventes. Nėra pradedamos kelionės, turėtos nepildausonybės šokaktives. Nėra iškilmes Cunard White Star garlaivių linija paskyrė tiesioginį laivą Lancaster, kuris išplauks iš New Yorko gegužės 21, o iš Bostono gegužės 22 d. į Klaipėdą, be persėdimo. Šiai kelionei suruoštas labai įdomus ir įvairus maršrutas per puikių ir Kiel kanalą, pakely aplankant kai kuriuos žymiuosius Europos uostus.

Be kelionės įvairumo, kelivai naudosis dar ir prieš-sezono pigiomis kainomis, nes vasaros sezonas prasideda tik gegužės 23 d., kuomet laivakortės į abu galu (round trip) žymiai pabrangsta.

IVAIROS ŽINIOS

IŠ AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

LIETUVIS KLEBONAS LIETUVIŲ PARAPIJAL.

New Yorko Aušros Vartų parapijiečių delegacija 1937 m. gruodžio 20 d. lankėsi New Yorko arkivyskupijos raštiniėje ir įteikė prašymą su vietos organizacijų ir 510 asmenų parašais. Delegaciją maloniai priėmė Mons. M. J. Lavelle. Audiencijoje dalyvavo arkivyskupijos kancleris, laikinasis mūsų parapijos administratorius kun. Lamb ir dar vienas dvasininkas.

Kardinolo ir bažnytinės vyriausybės vardu, Mons. Lavelle užtikrino parapijiečių atstovus, kad nesikėsina nuskriausti lietuvius ir kad bus paskirtas lietuvis klebonas, kai tik bus rastas kandidatas ir prašė delegacijos pateikti kandidatų sąrašą.

Delegacija šiomis dienomis tokių sąrašą pateiks.

J. Kscenaitis,
A. Stankevičius,
K. Kavaliauskas.

PITTSBURGH, PA.

A. L. A. Sandaros Kuopų Sąryšis laikytame savo metiniame posėdy nutarė atsiskirti į Pittsburgo draugijai del pasitarimo, kaip tinkamiausiai paminėti 20 metų Lietuvos Respublikos jubiliejų sukaktį. Pittsburgo lietuviai minėdavo kas metas nuo pat Lietuvos išsikurimo, bet šiais metais tai turėtų dar stropiau ir tinkamiau prisirengti ir kogeriausiam paminėti, nes šiais metais jau bus 20 metų jubiliejų sukaktis.

Todel visos draugijos bei parapijos yra kviečiamos dalyvauti bendrame posėdy sausio 17 d., 8 val. vakare, L. M. D. Svetainėje, Soho, kad tą reikalą aptarus.

Juozas Virbickas.

SO. BOSTON, MASS.

Iš M. Rakauskaitės Koncerto.

Gruodžio 9 d., Municipal Building Salėje įvyko p-lės M. Rakauskaitės koncertas. Iš viso jau trečią kartą man teko girdėti ją dainuojant ir kiekvieną kartą ji mane vis daugiau sužavė ir palieka nemirtinus atminimus, kuriuos aš iki grabo lentos nešioju savo širdy. Nors aš dailė begalo ir be krašto myliu, bet ne kiekvienas dainininkas taip mane sužavė, kaip p-lė M. Rakauskaitė.

Gruodžio 9 d. į p-lės M. Rakauskaitės koncertą iš namų labai skubinaus, kad laiku nuvykus; vis rupinaus, kad tik nors į svetainės koki kamputį įlįsti, o jau apie sėdynę nei nesvajojau kad gausiu. Bet kaip aš nustebeu, kuomet pamačiau, kad yra ir kelios tuščios sėdynės... Apie pasirodymą M. Rakauskaitės nieko nesakysiu, nes nesu muzikė. Man rodos, kad ji kogeriausiam dainavo. Taip pat gražiai dainavo R. Juška ir parapijos choras. Bet aš čia noriu viena-kita žodelį tarti mūsų gerbiamajai publikai, ar kam patiks ar ne. „Vieinybė“ rašo, kad p-lė M. Rakauskaitė atsisveikinimo kalboje pasakė, kad mūsų jaunimas baisiai nutautėjęs. Bet kas tame kaltas? Gal sakysime jaunimas? Aš sakysiu, kad ne. Kalti esame mes patys tėvai. Kad ir tą patį vakarą kur buvo mūsų jaunimas? Veikėjai, inteligentai, kur jusų vaikai? Juk dažnai verkiat, kad perno brangu, bet šį vakarą bilietai buvo pigesni ir už grybus — tik 45c. ir jus negalėjot atsivesti savo vaikų parodyti jiems, ką ir lietuviai turi?

Skundžiatės, kad mano vaikai neina prie lietuvių ir net su tėvais nesuskalba lietuviškai. Kaip vaikai į jus kalbės lietuviškai, kad jus patys į juos daugiausiai švebeldžiotat ne lietuviškai?! O kai užaugę veda su svetimtaučiais, tai tuomet tik jus skundžiatės, kad menoduktė ar sunus daro prieš mano norą. Bet atminti mamytė ir tėveli kiek savo vaikams tu parodei, kas yra geriausio lietuviško? Gal su savim atsivedei savo vaikutį į lietuvišką „Šurum Burum“, kur vaikas tik pasipiktino, kur prisigeria, o kartais ir susipeša. O dar kiti tėvai visai nenori, kad jų vaikai matytų, kaip tėvai girti kepurstoja. Pakalbink jus, kad jie vaikus prirašytų į lietuviškos organizacijos, tai gausi atsakymą, kad negaliu išsimokėti. Bet jei jie suskaitytų tuos kasdieninius kvoterių, ką prageria, tai per vieną savaitę užmokėtų už kelis mėnesius net į kelias organizacijas.

Taipgi, p-lė M. Rakauskaitė mums viską atidavė ir nors ji gimusi Amerikoje, bet atsidavė lietuvių bei ir pasiaukojusi mūsų tautai. Bet ką mes jai davėm? Net savo vaikų nepaiešėt, kad nors jiems parodyti, kaip Amerikoje gimusi lietuvaitė myli Lietuvą.

Tą patį vakarą mačiau visokių partijų žmonių. Jie, išskyrus gal porą, visi turi vaikus. O kaip puikiai jie rašo laikraščiuose ir žodžiu deklamuoja apie jaunimą! Bet tik apie kitų, o apie savo užmiršta. Man rodos, kad kiekvienas tėvas gali vaiką iki 20 metų išmokyti koki tik nori, bet didžiojoje vaikai tėvus moko...

Jau gal niekur taip nėra, kaip Bostone. Išrodos, kad čia lietuviai turės greičiausiai ištautėti. Jei kas koki žodį prisimins apie jaunولی mokyklą, tai lygiai kaip žirnius bertum į sieną. O jei keno vaikai dar su lietuvišiais dalyvauja, tai mūsų vadams jau nekošer ir jie atranda vietą gnbteletii, kad ir tas jau sunku bus prie lietuvių bepritraukti. Labai gaila, bet taip yra. Kai p-lė M. Rakauskaitė dainavo „Mano sieloj šiandien šventė“, tai mano sieloj audra kilo... kur So. Bostono jaunimas? Tėvai atsakykite! J. M. Tumavičienė.

WATERBURY, CONN.

Lietuvių Vaizbos Buto Veikla.

Ivykusiame metiniame Lietuvių Vaizbos Buto susirinkime išrinkta Buto valdyba, kurion įeina sekanti veikėjai: Dr. M. J. Colney — pirm., E. Mazaka — vice pirm., S. Vokietaitis — sekr., J. Tareila — išdininkas, J. Mickett ir M. Marshallka — išdo globėjai, T. Matas ir M. Colney — korespondentai.

Tarpe svarbesnių Lietuvių Vaizbos Buto nutarimų galima pažymėti sekamus: 1. Su pirmu šių metų sekma-dieniu, busis 2 d., Lietuvių Vaizbos butas pradėjo savo radio valandą Buto narių naudai. Ši radio valanda prasideda 2:30 val. popietų kiekvieną sekma-dienį.

2. Planuojama suteikti prizus (dovanas) lietuviams vaikams ir mergaitėms, kurie turės augščiausius pažymėjimus moksle vietinėje šv. Jozapo mokykloje ir vietinėse augštesnėse mokyklose (high schools). Dovanos bus teikiamos užsidarant mokykloms vasaros atostogoms sekamą birželio mėnesį.

3. Sekamam susirinkime bus

apsvarstyta Buto konstitucija, taipgi bus pateiktas raportas iš Lietuvių Vaizbos Buto darbuotės pereiniais metais.

Sekantis susirinkimas įvyks antradienį, sausio 18 d., š. m., 8:30 val. vakare, 48 Green St. salėje. Visi buto nariai malonėkite dalyvauti susirinkime, nes kaip matote susirinkimas bus labai svarbus.

Mrs. M. Colney — koresp.

Kuopa Susirinkimai

NEW YORK, N. Y. — SLA. 126 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 7 dieną, 8 valandą vakare S. L. A. Centro Raštiniėje, 307 W. 30-th St. Visi nariai ir narės būtina šiam susirinkime dalyvauti, nes yra svarbių reikalų apsvartymui. Pasis-tengkite pributi laiku, nes susirinkimas prasidės lygiai 8 valandą, kad anksčiau į užbaigus, nes po susirinkimo bus draugiškas pasikalbėjimas su užkandžiais ir gėrimais. Ateidami atsiveskite savo draugus ir drauges prirašyti prie SLA. 126 kuopos.

A. Pupeliutė, sekr.

CLEVELAND, OHIO. — SLA. 136 kuopos mėnesinis susirinkimas perkelti iš pirmo pirmadienio į antrą trečiadienį per visus 1938 metus. SLA. 136 kuopos nariai įsitenykite, nes taip nutarta. Visi nariai kviečiami buti susirinkime, kuris įvyks sausio 12 d., 7:30 val. vakare, Lietuvių svetainėje, 6835 Superior Ave. Bus svarbus susirinkimas, nes bus išduotas raportas iš pereinčių metų darbuotės. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 136 kp.

S. Cerauka, pirm.

LOWELL, MASS. — SLA. 173 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sausio 8 d., 6 val. vakare, po num. 21 Union St. Visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Taipgi kuopos valdyba išduos raportus iš pereinčių metų darbuotės.

L. Petkevičius, sekr.

CHICAGO, ILL. — SLA. 129 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 7 d., 7:30 val. vakare, J. Petrusko svetainėje, 1750 So. Union Ave. Visi nariai ir narės atsilankykite, nes yra daug svarbių reikalų apsvartymui. Užsimokėkite mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 129 kuopos.

V. Pankauskas, sekr.

SAGINAW, MICH. — SLA. 144 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 9 d., 2 val. popietų, 3257 Douglas St. Visi nariai malonėkite dalyvauti, nes bus renkama kuopos valdyba 1933 metams ir išduotas metinis raportas. Nepamirškite atsivesti savo draugus prirašyti prie S. L. A. 144 kuopos.

D. Berbylas, sekr.

ST. LOUIS, MO. — SLA. 214 kuopos sekantis susirinkimas įvyks sausio 29 d., Miesto Knygyno svetainėje, ant 14 ir Cass Ave., tai yra priprasto vietoj ir priprastu laiku. Malonėkite nariai pributi, nes bus įveždama naujai išrinkta kuopos valdyba ir kiti reikalai apsvartinti.

J. V. Klastavitis, sekr.

BROCKTON, MASS. — SLA. 17 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 11 d., priprastu laiku, Lietuvių Tautiškam Name, visus narius ir vių Tautiškam Name. Visus narius ir neres kviečiame būtina dalyvauti, nes bus išduota kuopos atskaita iš pereinčių metų ir išrinkta kuopos valdyba 1938 metams užins savo vietas. Nepamirškite užsimokėti mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti, o vėliaus išbraukti iš organizacijos. Atsiveskite savo draugus ir drauges prirašyti prie SLA. 17 kuopos.

V. Laurinaitis, sekr.

HARTFORD, CONN. — SLA. 124 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 9 d., 2 val. popietų, Y. M. C. A. name, ten kur ir visada susirinkimai laikomi. Visi nariai malonėkite atsilankyti, nes nauja valdyba užims vietas ir kiti dalykai bus aptarti kuopos labai. Tie nariai, kurie yra užsilikę mokesčiais, malonėkite užsimokėti, kad neliktumet suspenduoti.

A. Sabeika, sekr.

SUNDERLAND, MASS. — SLA. 37 kuopos susirinkimas įvyks sausio 9 dieną, 1 valandą popietų, pas Petrą Namajauską, So. Deerfield, Mass., Mt. Road. Malonėkite visi nariai pributi, nes yra svarbių reikalų aptarimui šiame metiniame susirinkime. Atsiveskite savo draugus ir drauges prirašyti prie SLA. 37 kuopos.

B. Pilivienė, sekr.

GREENFIELD, MASS. — SLA. 297 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 9 d., 2 val. popietų, Knights of Columbus svetainėje. Malonėkite visi nariai dalyvauti, nes bus renkama kuopos valdyba 1938

metams ir išduoti raportai iš pereinčių metų kuopos darbuotės. Yra ir kitų svarbių reikalų aptarimui. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 297 kuopos. Taipgi šiame susirinkime turėsime bačką alaus ir užkandžių, todėl linksmai pradėsimė šiuos 1938 metus.

A. Dėdinas, sekr.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRIČIŲ PARENGIMAI

SO. BOSTON, MASS. — SLA. 188 kuopos metinis balius įvyks sausio 16 d., L. M. Žinyčios svetainėje, 4-th ir Atlantic Sts. Vakariene 6 valandą vakare. Įžanga \$1.00 ypati. Kviečiame visus atsilankyti. Visi turėsime smagų laiką. — Kviečia Rengėjai.

BINGHAMTON, N. Y. — SLA. 50 kuopa rengia magijos vakarą sausio 7 d., 1938 m., Lietuvių Svetainėje, 315 Clinton St., Binghamton, N. Y. Vietinis lietuvis M. Balaitis parodys vėliausios magijos stebuklus, kuris savo gabumu magijos srityje nustebs visus susirinkusius jo pamatyti. Po magijos programai bus šokiai prie puikios muzikos, kurie tęsis iki vidurnakčio. Įžanga tik 35 centai ypati; vaikams 15 centų. — J. A. Kaminkas, Rengimo Komisijos narys.

SHENANDOAH, PA. — SLA. 23 kuopos 36 metų gyvavimo sukakties minėjimui ir Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų sukakties paminėjimui rengiama vakariene su įvairiu programą vasario 20 d., 1938 m., Mainierių Svetainėje, kampas Main ir Oak gatvių, Pradžia 7 val. vakare. Įžanga \$1.00 ypati. Kviečiame vietas ir apylinkės SLA. narius ir visus lietuvius skaitlingai atsilankyti ir visiems kartu paminėti viršui pažymėtas sukaktuves. — Kviečia Rengėjai.

SKAITYKITE KNYGĄ PASAULIO ISTORIJA

Pirmas Tomas
Parašė G. H. WELLS
Puslapių 292
Kaina \$2.25

„Tėvynės“ Administracija,
307 West 30-th Street,

SVARBUS ATSIKIMAI IYVKSTA KASDIEN

Todel šiandien NAUJIENAS reikia turėti KASDIEN

Amerikos lietuviai turi dienraštį, iš kurio viską patiria KASDIEN, tai didžiausi ir seniaus dienraštį

NAUJIENAS

Negyvenkit pusiau uždytom akim, patikkit viską kas dedasi plačiam pasauly, KASDIEN skaitydami

NAUJIENAS

Už Chicago NAUJIENAS metams kainuoja tikrai \$5.00. Metiniai prenumeratoriai dar gausa puikių dovanų. Vieną numerį pažiūrėjimui galite gauti VILTUI, tik parašykite laiškeli.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų skūkimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPOUND mostis lengvai pralina viršmėntas ligas; numis šiandien dangybė žūromų siūncia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už \$1.05. Dikart tvirtėnė 75c. Knyga: „SALTING SVEIKATOS“ angalaš gydytis, kaina 50c.

JUSTIN KULIS

3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

Mūsų Profesionalai ir Bznieriai

MUSŲ ADVOKATAI	ADV. C. VOKETAITIS 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: Triangle 5-3622 Tel.: EVergreen 8-7179
ADV. F. J. BAGOCIUS, „Keleivio“ Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.	MUSŲ GYDYTOJAI
ADV. JOHN B. BORDEN, 2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais vak. 6-8	DR. V. S. NARES, Medikas ir Chirurgas, 2420 Marquette Road, Chicago, Ill. Val.: 1-3 ir 7-9 Tel. Hemlock 8151
ADV. JOSEPH J. GRISH, 4631 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill. Res. 6515 So. Rockwell St. Tel.: Boulevard 2800.	DR. J. S. STANESLOW, Medikas ir Chirurgas, SLA. Dakaras Kvotėjas, 95 No. Main Street, Waterbury, Conn.
ADV. K. P. GUGIS, Ofisas: 127 No. Dearborn St. Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434 Namose: 3323 So. Halsted St Vakarais: 6 iki 8:30	DR. G. J. TARULIS, Osteopatas Gydytojas, 6331 So. Halsted St., Chicago, Ill. Valandos: 10-5 ir 7-9
MUSŲ BIZNIERIAI	
SLA. 4 nariai B L I N S T R U B S' VILLAGE & GRILL VISŲ LIETUVIŲ "HEADQUARTERS" 300-308 W. Broadway, So. Boston, Mass.	Puikiausias Restorantas Visoj Massachusetts Du Barai, Vieta 600 Žmonių Du Perstatymai Kas Vakaras Šokiai, Vieta Baliaus
A. J. KUPSTIS SLA. N A R Y S Tel. So. Boston 9423 322 W. Broadway, So. Boston, Mass.	Real Estate & Insurance Specializuojam: Bizniais, Gyvenimo Namais ir Farmoms Mandagus ir Greitas Patarnavimas
BENEDICT J. SCHEGAUS Real Estate & Insurance Mortgage Loans 195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel. EVergreen 7-1241	JOHN NAGHTEN & CO. Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago Illinois
SUSIVIENIJIMO NARIAI:	
Turėdami bent koki reikalą su lietuvišiais profesionalais arba biznieriis, paklauskit jų, kodėl jie gaudami jusų paramą, nenori paremti Jūsų organo „Tėvynės“ skelbdami joje savo profesijos arba biznio korčiukę?	
Remkite tuos Profesionalus, Biznieriis ir Specialistus, kurie remia Jūsų Susivienijimą ir jo organą „Tėvynę“.	